

Producția de tăcere

prof.univ.dr. Dan Dediu, rector al UNMB

Se poate privi și așa: țelul compozitorului și al interpretului este de a-i reduce la tăcere pe ceilalți. Asemenea scriitorului ori teoreticianului, care scriu cu rostul de a produce liniște în jurul celui ce îi citește cartea, și compozitorul sau interpretul țintesc spre același rezultat: să genereze tăcere și înțelegere. Prin ce anume? Prin ascultare, evident. Ascultare atentă.

O întreagă tradiție comportamentală ce străbate secolul al XIX-lea este astăzi responsabilă de organizarea audiției. Mai întâi ca atitudine, apoi ca ritual și, în cele din urmă, ca instituție, *ascultarea concentrată* devine agentul cardinal al *înțelegerii* muzicii. Ea apare inițial ca *atitudine* de respect în fața unui geniu. Să privim expresiile de pe fețele celor cufundați în ascultarea muzicii lui Beethoven din tabloul lui Eugène Louis Lami, de la stânga la dreapta: admirație hedonistă, concentrare îndârjită, plăcere stranie, interogație absconsă, determinare serioasă, așteptare înfrigurată. Ce diversitate și totuși câtă unitate, dacă observăm că majoritatea figurilor sunt surprinse cu ochii închiși!

Eugène Louis Lami, *Ascultând o simfonie de Beethoven*, 1840, acuarelă

Ascultarea ca *ritual* implică două elemente: atenția și tăcerea. Cum se pot atinge acestea, dacă nu prin gestul reprimării vederii, al focalizării numai pe auz? Iată cum această rună a ascultării concentrate reprimă actul vederii pentru a se pune în lumină, spre finalul secolului al XIX-lea.

Fernand Khnopff, *Ascultând Schumann*, 1883, ulei pe pânză

Ascultând muzică de Schumann într-un fotoliu, singură în cameră, sau ascultându-l pe Liszt cântând, cu partiturile în neorânduială, răpiți întru divinizarea figurii lui Beethoven ori prăvăliți în extaz de ascultarea mirabilelor sunete ale clavierului, auditorii muzicii par transpuși într-o lume de vis, scrutând idealuri mărețe, scoși din condiția lor de simpli muritori.

Joseph Danhauser, *Franz Liszt*, 1840, pictură în ulei

Cu toții, au un singur numitor comun: ei tac. Locvacitatea dispare atunci când răsună muzica. Acest lucru devine obicei și se instituționalizează. Apare un instrument de administrat tăcerea ritualică: *sala de concert*, echivalent al *sălii de lectură* din bibliotecă. Aici te porți cum se cuvine, nu vorbești, nu te exteriorizezi prin gesturi, nu imiți. Doar ascuți (sau citești), asemenea călugărului care se roagă în tăcere. De ce? Pentru a percepe cât mai mult și a înțelege cât mai mult din muzică. Concertul este unic, e un moment de grație, de inspirație, de aceea el trebuie respectat și audiat în tăcere, cu maximum de atenție.

Acest lucru rămâne valabil și în actualitate, deși muzicile alternative încep să atenteze la instituția ascultării concentrate. Iată ce frumos sintetizează acest lucru unul dintre cei mai importanți muzicieni ai lumii, Daniel Barenboim, într-un interviu recent (*L'Express*, 7 august 2008): „În lumea actuală, muzica s-a impus aproape peste tot, în toate momentele vieții curente, în restaurante, în avioane. *Trăim într-o mare cacofonie*. Or, această omniprezență a muzicii constituie cel mai violent obstacol al integrării sale veritabile în societatea noastră. E același lucru să ascuți Brahms în concert sau în ascensor? Bineînțeles că nu! *Muzica necesită tăcere și o concentrare totală din partea auditoriului*. N-are nimic în comun cu consumul pasiv pe care ni-l propune muzica ambientală (*muzak*) și marketingul. Să-l folosești pe Mozart într-o reclamă nu e o soluție la criza muzicii clasice. Accesibilitatea nu trece prin populism, ci printr-un interes și o cunoaștere sporită,

SUMAR

STRATEGII UNIVERSITARE

Acreditarea, un proces de durată al vieții academice
(pagina 2)

SE PREZINTĂ

Catedra de muzicologie
(pagina 2)

DECERNĂRI

Compozitorul Joji Yuasa – Doctor Honoris Causa al UNMB
(pagina 4)

EVENTIMENT

Festivalul „Chei” la prima ediție
(pagina 6)

APLAUZE

UNMB în concert
(pagina 8)

TURNEE

Succes cu „Dido și Aeneas” la Cluj-Napoca și „Traviata” la Câmpina
(pagina 9)

EXEGETICA

„Literatura și Muzica”
(pagina 11)

GAUDEAMUS

Strategii studențești în cariera artistică
(pagina 11)

cultivată din copilărie. Greșeala cea mai răspândită în contemporaneitate este de a crede că arta e o simplă problemă de sensibilitate. Însă, fără educație, ascultăm muzica, sunetele, fără a le putea analiza. Neînțeleasă, muzica nu poate atinge sufletul.”

Accreditarea – un proces de durată important al vieții academice

prof.univ.dr. Smaranda Murgan, decan al FCMPm

În vara anului trecut (2008), Universitatea Națională de Muzică din București a încheiat cu succes procesul de reacreditare a studiilor sale de masterat. Evaluarea, realizată de un grup de specialiști ai ARACIS (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior), a urmărit verificarea gradului de adaptare a universității noastre la standardele naționale de referință și respectarea indicatorilor de performanță. De asemenea, s-a evidențiat efortul de asumare a standardelor europene prin promovarea modelului Bologna, iar prin sistemul european de credite transferabile (ECTS) studenților li se permite participarea la programe de mobilități în instituții de învățământ superior partenere și recunoașterea studiilor efectuate.

Facultatea de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie muzicală din cadrul UNMB organizează studiile universitare pe trei cicluri: **licență, masterat și doctorat**.

În prezent, studiile de masterat acreditate sunt structurate pe cinci programe: *Stil și limbaj compozițional*, *Sinteză muzicologică*, *Stilistică dirijorală*, *Muzica și cultura pop*, *Educație muzicală contemporană și culturi muzicale religioase*. Toate catedrele facultății noastre sunt angrenate în susținerea acestor programe. De asemenea, pentru programele noastre de masterat, colaborăm cu Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (DPPD), cu Centrul de Cercetare Științifică și Activități Artistice al FCMPm (CCSAA) din cadrul Departamentului de Cercetare Științifică și Activități Artistice al UNMB și, nu în ultimul rând, cu Departamentul de Relații Internaționale și Programe Comunitare DRIPC.

Fiind o continuare a studiilor de licență prin aprofundare și largire a cunoștințelor în domeniul de specialitate, programele noastre de masterat își propun mai multe obiective. Programul *Educație muzicală contemporană și culturi muzicale religioase* consolidează formarea unor muzicieni (pedagogi) cu o cât mai solidă și completă calificare profesională, dirijori de coruri de amatori și profesioniști, interpreți de muzică religioasă. În spiritul ideilor pedagogice novatoare, de formulare a unor

programe masterale inter- și transdisciplinare, programul *Muzica și cultura pop* oferă celor interesați posibilitatea aprofundării relațiilor dintre muzică și cultura de masă, dezvoltată mai ales după cel de-al doilea război mondial, sub influența unor grupuri sociale distincte și a mijloacelor de comunicare în masă. Istoria și urmele ei, dezvoltările diverse, crizele și rezolvările acestora, sistemul *starurilor*, consumismul, publicitatea, imaginea publică – toate acestea se regăsesc în conținutul teoretic al programului, împreună cu elementele practice indispensabile unei educații în acest domeniu: dexteritățile tehnologice, tehnici de realizare a proiectului de autor, elemente de improvizație, controlul fuziunii stilurilor, etc.

Obiectivele generale ale programului de masterat *Sinteză muzicologică* se referă la însușirea normelor și metodelor avansate de analiză a textelor muzicale, implică deschideri interdisciplinare, lărgeste orizontul înțelegerii diferitelor mecanisme componistice, a traducerii acestora în interpretare. În același timp, obiectivele specifice urmăresc deprinderea interpretărilor hermeneutice, funcționaliste, structuraliste, lingvistice, semiotice aflate sub influența epistemologiei contemporane.

Obiectivele programului de masterat *Stil și limbaj compozițional* consolidează cunoștințele acumulate în anii anteriori în domeniul creației muzicale contemporane. Se urmărește în primul rând încurajarea personalității creatoare a fiecărui masterand în parte care poate să se manifeste plenar în conceperea unor partituri în genuri și forme muzicale ample, de la operă la balet, de la cantată la oratoriu. Practica componistică de nivel avansat se sprijină pe informații diverse, noi, care creează o cultură interdisciplinară, siguranța opțiunilor personale de scriitură și tehnică. Nu sunt ocolite domenii de mare interes - multimedia, muzica de film -, direcții de promovare atractivă și incitantă a muzicii în zilele noastre. Programul *Stilistică dirijorală* are în vedere continuarea pregătirii de specialitate a studenților masteranzi prin îmbogățirea limbajului dirijoral din perspectiva însușirii de către studenți a repertoriului universal și național, clasic, modern și contemporan. În același timp, se urmărește consecvent aplicarea metodelor

fenomenologice de analiză și traducere gestuală a partiturilor de orchestră și corale (*a cappella* și cu acompaniament), precum și deprinderea unor modalități cât mai diversificate de analiză a opusurilor reprezentative.

Întreaga evaluare, minuțioasă și pertinentă, a avut în vedere nu numai conținutul planurilor de învățământ, al programelor analitice, adaptarea la cerințele de calitate a studiilor de masterat continuatoare ale licenței, ci și aspecte relevând activitatea de cercetare, analiza la nivelul situației studenților (integrarea lor în procesul de învățământ, absorbția pe piața muncii), personalul didactic, baza materială a facultății noastre.

Experiența acumulată la acreditarea studiilor de masterat va fi cu siguranță folositoare în luna iunie, când programele studiilor de licență vor trece printr-un filtru exigent similar. Ne propunem, de altfel, ca, pe lângă acreditarea națională să obținem și acreditarea internațională, semn al schimbărilor pozitive pe care le susținem consecvent.

SE PREZINTĂ

Catedra de muzicologie De la muzic-olog la muzico-logos

prof.univ.dr. Liviu Dănceanu

Pentru un neofit muzicologia semnifică o povară grea ori o copilărie prelungită care deține inconvenientele vârstei, nu însă și farmecul ei. Pentru un inițiat ea reprezintă acea știință independentă întemeiată în secolul 19 pe baza tradițiilor unor discipline ce au adoptat ca obiect comun variile aspecte (practice și teoretice, fundamentale și aplicative, cognitive și educative, etice și estetice) ale fenomenului muzical. Și pentru unii, și pentru alții muzicologia seamănă cu un fruct (de multe ori exotic) căruia, prin atingere, catifelarea-i dispare.

De aici însă și până la a-i simți gustul și aromele se întinde o cale lungă ce musai trebuie luminată și încălzită întru germinare și pârguire. În artă, se știe, nu există canoane imuabile care să prezerve și să gireze frumosul, adevărul și armonia. Dar, cel puțin, truditarii noștri într-ale investițiilor în pedagogia deltei muzicologice vizează coabitarea tendințelor și perspectivelor teoretice în interiorul unui sistem interdisciplinar dominat de un repertoriu axiomatic din care să se deducă, printr-o metodologie adecvată, deplina construcție și coordonare a întregului și părților sale. Au demonstrat-o, lărgind continuu bazinul de explorare, înaintașii: George Breazul, Dimitrie Cuclin, Emilia Comișel, Octavian Lazăr Cosma, Vasile Iliuț, Alexandru Leahu; o exersează, cu aplombul necesar deprinderii obiectului epistemic, dascălii de lângă noi: Grigore Constantinescu, Gheorghe Oprea, Valentina Sandu-Dediu, Mihai Cosma, Laura

Manolache, Anamaria Iliuț, Irina Boga, Florinela Popa. Cu toții sunt niște artizani aidoma unor albine prețuite de florile pe care le polenizează, dar și disprețuite uneori de viespile care le mănâncă mierea.

Nu de puține ori muzicologul se transformă în pescuitorul de perle ce sporește zestrea de bijuterii muzicale prin sărăcirea scoicii de ce are ea mai tainic. Și cum pescuitorul, chiar în delta mănoasă a artei sonore, are rigorigile lui, în funcție de natura și dimensiunile virtualelor prăzi ori de circumstanțele în care se săvârșește prinsul, brațele muzicologiei pot fi distribuite în trei direcții: a) cronică, adică se studiază constant, cu persistență (muzicologia sau etno-muzicologia, de pildă); b) diacronică, necesitând o punere în timp (bunăoară, istoria muzicii); c) sincronică, ce solicită a fi poziționată în spațiu, altfel spus, relaționată (estetica, stilistica, epistemologia, hermeneutica, folclorul).

Învățământul muzical trebuie să fie ca un fel de donjuanism: „esențialul, spune undeva Noica, e să cucerești. Nu să accepți. Nu să știi”. Cât de recunoscător se cade a fi profesorul discipolului pe care l-a format. Nu se știe niciodată cine dă și cine primește. E ca o adiere de vânt în care nimeni nu hotărăște cine pe cine mângâie. Iar vântul, nu-i așa, poate deopotrivă stinge lumânările și aprinde incendiile, așa cum, îmi place să cred, pe aceeași ușă de școală studentul poate intra muzic-olog și ieși muzico-logos.

FLASH

Sesiune științifică

În data de 24 februarie, în foaierea sălii „G. Enescu” s-a desfășurat sesiunea științifică a DPPD cu titlul **Cercetări contemporane în domeniul educației muzicale**.

Au participat: prof.univ.dr. **Lavinia Coman** (UNMB), conf.univ.dr. **Tatiana Noia** (UNMB), prof. **Veronica Sbhenge** (liceul de muzică „Dinu Lipatti”), prof. **Luiza Catană** (liceul de coregrafie „F. Capsali”) lect.univ.dr. **Elisabeta Georgescu** (UNMB), prof.univ. **Nicolae Coman** (UNMB), prof. **Carmen Mihaela Badea** (Școala de Muzică și Arte Plastice nr. 1), asist.univ.dr. **Denisse Dragoe** (UNMB), lect.univ.dr. **Camelia Popa** (UNMB), prof. **Mihaela Anghel** (Școala de Muzică și Arte Plastice nr. 1), lect.univ.dr. **Cristina Popescu-Stănești** (UNMB), lect.univ. dr. **Dragoș Călin** (UNMB), lect.univ.dr. **Ramona Pachef** (UNMB), lect.univ.drd. **Teodora Chicioareanu** (UNMB).

Redacția ACORD

Coordonator:
Antigona
RĂDULESCU

Redactor șef:
Irina BOGA

Redactori:
Tatiana NOIA
Andreiana
GEAMĂNĂ-ROȘCA
Florinela POPA
Mirela RADU

**Design,
tehnoredactare și
producție:**
NETBOOT -
www.netboot.ro

Puteți contacta redacția
ACORD prin e-mail la
acord@unmb.ro

ISSN 2066 - 0901

Fenomenul Mario Caroli

prof.univ.dr. Doina Rotaru

Mario Caroli a început să studieze flautul la vârsta de 14 ani, iar la 19 ani și-a terminat studiile universitare. La 22 de ani a fost distins cu "Kranichstein Prize" la Cursurile de vară pentru Muzica Nouă de la Darmstadt. A susținut numeroase concerte și recitaluri în cele mai importante săli de concert din lume: Filarmonica din Berlin, Royal Concertgebouw din Amsterdam, Suntory Hall

din Tokio, Lincoln Centre din New York, Palais des Beaux Arts din Bruxelles, Théâtre du Châtelet și Opéra Garnier din Paris. Ca solist a concertat cu prestigioase orchestre din

Europa, Japonia, SUA și a colaborat cu dirijori de renume: Boulez, Cambreling, Eötvös, Holliger, Rophé. Repertoriul său imens cuprinde concerte și lucrări pentru flaut din toate epocile stilistice, de la Vivaldi la Sciarino, de la Mercadante la Jolivet și Ibert. Mulți compozitori contemporani importanți i-au dedicat lucrări: Eötvös, Fedele, Kurtag, Sciarrino, Stroppa, Yuasa. Este singurul flautist care a realizat până acum concerte monografice, interpretând toate lucrările pentru flaut de Jolivet, Sciarrino și Ferneyhough. În booklet-ul CD-ului cu integrala lucrărilor sale pentru flaut, Salvatore Sciarrino scrie: "This young Paganini of the flute is an example for many famous musicians. Possessing a technique without limits, he doesn't content himself with the usual repertoire. When Mario Caroli plays, it is nothing less than love which transforms the self and the surroundings of the self through the music".

Cele aproximativ 20 de CD-uri pe care le-a realizat până acum au fost distinse cu cele mai înalte premii: "Diapason d'or",

"Coup de Coeur de l'Académie Amadeus Prize". Foarte apreciat ca profesor, Mario Caroli a fost invitat pentru a susține cursuri de măiestrie în prestigioase instituții și universități: University of Harvard, Toho College Tokyo, Conservatoire National Supérieur de Paris, Sibelius Academy in Helsinki, Centre Acanthes (Paris, Metz). Din 2002 este profesor de flaut pentru ciclul post-universitar la Conservatorul Național din Strasbourg.

Muzician de mare cultură, Mario Caroli a obținut doctoratul în filozofie cu o teză despre "Der Antichrist" de Nietzsche.

În aprilie 2009 a susținut un *master-class* la Universitatea noastră, invitat fiind prin programul Erasmus; ne-a încântat cu două recitaluri superbe, în două zile succesive, primul, alături de Verona Maier, cu lucrări celebre din repertoriul flautistic (*Chant de Linos* de Jolivet, *Balada* de Frank Martin, *Cantabile și Presto* de George Enescu, *Mierla neagră* de Messiaen, *Syrinx* de Debussy), iar celălalt, în Aula Palatului Cantacuzino, cu lucrări românești de Anatol Vieru, Tiberiu Olah, Doina Rotaru, Dan Dediu și Diana Rotaru. A fost un succes enorm.

Mario Caroli este un artist excepțional, care înnobilează fiecare sunet pe care îl cântă, care dăruiește cu bucurie arta adevărată.

Schiță la un portret Grzegorz Kurzynski

prof.univ.dr. Dan Buciu

Recent, profesorul și pianistul polonez Grzegorz Kurzynski a vizitat din nou Universitatea Națională de Muzică din București în cadrul unui program european care promovează aceste atât de importante și fructuoase schimburi de cadre didactice și studenți între țările bătrânului continent. Ca de obicei, prezența sa a stârnit interesul deosebit al studenților secției de pian, aceștia putând beneficia de experiența unui profesor valoros, dar și de creativitatea și imaginația interpretativă a unui pianist de excepție.

Și dacă amintim domeniile în care s-a remarcat muzicianul din Wrocław nu trebuie să uităm nici de foarte buna prestație pe care a avut-o în timpul celor două mandate (încheiate în octombrie 2008) în calitate de rector al Academiei de Muzică „Karol Lipinski” din Wrocław. Cu o largă viziune internațională (direcționată mai ales către Europa), Grzegorz Kurzynski a dezvoltat relațiile instituției pe care a condus-o cu numeroase institute echivalente din Europa (și

nu numai). Cu o prezență activă în AEC, domnia sa a contribuit la stabilirea unor frumoase colaborări între Academia de Muzică „Karol Lipinski” și UNMB, colaborări materializate în numeroase schimburi reciproce de studenți și profesori. Realizările sale remarcabile ca rector le-am putut vedea chiar la Wrocław, acolo unde am fost de două ori ca profesor invitat. Ultima dată (în 2008) am participat la aniversarea a 60 de ani de existență a Academiei de Muzică „Karol Lipinski”; în cadrul concertului simfonic (remarcabil altfel) oferit de orchestra de studenți, am putut admira și arta pianistului Grzegorz Kurzynski care, în calitate de solist, a oferit o versiune a *Rapsodiei pe o temă de Paganini* de Rachmaninov în care scriperea virtuoză a pasajelor dificile a alternat cu momentele lirice investite cu o rafinată sensibilitate; suma a fost absolut remarcabilă, ea însemnând o performanță muzicală cu totul ieșită din comun.

Ce ar mai trebui să adăugăm acestui sumar portret al

profesorului, pianistului și managerului G. Kurzynski? Doar un „detaliu”...esențial însă – Omul Kurzynski, o persoană cu totul deosebită, comunicativ, cald, îndatoritor, gazdă (sau oaspete) perfectă, un spirit generos, stabilind o stare de confort oricărui grup uman căruia i se alătură. Nu întâmplător, pentru competențele sale polivalente, dar și pentru calitățile sale umane speciale este solicitat în numeroase organisme naționale și internaționale. Iar traseul său de studii (care a parcurs pe rând Wrocław, Bruxelles și New York - *Juilliard School of Music*) nu face decât să confirme soliditatea bazei sale muzicale. Universitatea noastră l-a primit cu bucurie și în acest sfârșit de primăvară și-l dorește și în viitor ca oaspete distins și apropiat. La revedere, Grzegorz!

Interviu cu domnul prof. univ. dr. Niță Frătilă de la Academia de Arte din Novi Sad (Serbia)

a consemnat asist.univ.dr. Florinela Popa

Cum vedeți impactul unor discipline ca folclorul și etnomuzicologia în învățământul muzical (universitar) actual, într-o perioadă în care vorbim despre „tradiții” mai mult la trecut?

În învățământul universitar de profil din Serbia – pe care îl cunosc cel mai bine și la care mă voi referi – vă pot spune că aceste discipline răspund unor nevoi reale de documentare a studenților în legătură cu datinile și obiceiurile strămoșești, cu portul, cântecul și jocul popular. Mi se pare elocvent faptul că, la Facultatea de Arte Muzicale din Belgrad („Fakultet muzičke umetnosti”), există de mai bine de patru decenii o Secție de Etnomuzicologie. Un argument și mai convingător este înființarea, în 1993 – în perioada de mare criză economică și financiară din țară –, a unei noi Secții de Etnomuzicologie, la Academia de Arte din Novi Sad („Akademija umetnosti”). Chiar dacă astăzi, o bună parte din genurile folclorice fac parte din repertoriul pasiv, studenții de la etnomuzicologie merg pe teren și realizează culegeri de folclor atât sârbesc, cât și al altor

etnii. În provincia multinațională, multietnică și multiconfesională Voivodina, în care trăiesc douăzeci și șase de naționalități și comunități etnice, ca de altfel și în Serbia, încă se mai întâlnesc rapsozi valoroși, care dețin un repertoriu bogat, interesant și uneori multitraditional.

Cum este organizat studiul folclorului la Academia de Arte din Novi Sad (ani de studiu, obiecte de studiu, secție specială etc.)?

Întocmai programelor de studiu Compoziție și Muzicologie, și Etnomuzicologia își realizează planul și programul analitic după convenția de la Bologna – cu o durată a studiilor de patru sau cinci ani (4+1), mai precis, de opt sau zece semestre. Ca obiect de studiu, Folclorul muzical se studiază la Pedagogie muzicală (câte două ore pe săptămână timp de două semestre) și, de asemenea, la Compoziție și Muzicologie (două ore pe săptămână timp de patru semestre). La Etnomuzicologie, unde studenții se specializează în acest domeniu, sunt alocate disciplinei Etnomuzicologie trei ore săptămânal (două ore de cursuri și o oră de seminar) pe parcursul a opt semestre – în cazul studiilor de bază –, respectiv, pe parcursul a zece semestre, la master.

Ce interes manifestă studenții de la Novi Sad față de muzica tradițională și disciplinele conexe acesteia?

După cum ați observat la cursurile de folclor pe care le-ați ținut la Academia de Arte din Novi Sad, studenții noștri prezintă un viu interes față de muzica tradițională. Nu numai cei de la Etnomuzicologie, ci și studenții de la Pedagogie muzicală, Compoziție și Muzicologie. Când vine vorba de Secția de Etnomuzicologie pot să vă mărturisesc că am realizat o seamă de schimbări, ținând cont în primul rând de opiniile studenților. Alături de istoria muzicii, solfegiu,

armonie, contrapunct, pian etc., aceștia parcurg cu plăcere unele discipline conexe, cum sunt etnologia, etnocoreologia, dialectologia, folclorul literar. Deși studenții de la Etnomuzicologie se pregătesc pentru a deveni cercetători științifici, ei au posibilitatea să frecventeze și seminarii de canto popular și tambură – un instrument cu coarde ciupite deosebit de agreat în Voivodina –, în felul acesta făcându-se o importantă corelație între teorie și practică.

Cum vi s-au părut studenții din UNMB care au participat la cursurile și seminariile dumneavoastră, ca atitudine față de studiu și ca mod de a relaționa cu profesorul? Chiar dacă timpul cât ați predat la București a fost foarte scurt, ați putut identifica anumite „centre de interes” ale lor, comune (sau nu?) cu ale studenților din Serbia?

Studenții de la UNMB care au participat la cursurile și seminariile pe care le-am ținut în luna aprilie la București mi-au lăsat, în genere, o impresie plăcută, unii dintre ei fiind chiar foarte interesați de temele pe care le-am prezentat. Atât la UNMB din București, cât și la Academia de Arte din Novi Sad, Facultatea de Arte Muzicale din Belgrad, Facultatea de Arte din Niș și Facultatea de Arte din Kosovo sau la Universitatea din Ljubljana (Slovenia), unde am avut prilejul să țin mai multe cursuri, am observat că studenții sunt profund interesați de folclorul balcanic, îndeosebi de folclorul muzical comparat. Bogăția și varietatea melodic-ritmică a folclorului popoarelor balcanice reprezintă și astăzi o adevărată comoară atât pentru interpreți (aici mă refer și la studenții etnomuzicologi din Novi Sad și din Belgrad), cât și pentru cercetători. Aș menționa aici unul dintre cele mai tinere grupuri de studiu ale ICTM-ului (International Council for Traditional Music), „Music and Dance in Southeastern Europe”, care s-a întrunit anul trecut la Struga, Macedonia (4-8 septembrie 2008) și la care au participat, alături de etnomuzicologi și etnocoreologi din țările balcanice, o seamă de personalități distinse din Anglia, Germania, Austria, dar și din America Latină, Statele Unite ale Americii și Asia.

Cu ocazia acordării titlului de Doctor Honoris Causa al Universității Naționale de Muzică din București compozitorului Joji Yuasa, prof. univ. dr. Doina Rotaru a dat citire unui *Laudatio*.

Stimate domnule rector Dan Dediu,
Stimați maeștri,
Onorată audiență,

Este o bucurie deosebită pentru mine să mă aflu în fața dumneavoastră pentru a vă prezenta "Laudatio" compozitorului Joji Yuasa, așa cum este o onoare deosebită pentru Universitatea Națională de Muzică din București, ca și pentru întregul învățământ muzical românesc, să îl aibă ca membru în calitate de *Doctor Honoris Causa* pe renumitul și distinsul muzician.

Compozitorul Joji Yuasa este una dintre personalitățile cele mai importante ale creației muzicale contemporane. Muzica sa reprezintă o contribuție esențială la evoluția artei contemporane internaționale. Joji Yuasa face parte dintre acei creatori de excepție a căror artă originală și profundă este astăzi studiată asiduu de către tinerii compozitori, muzicologi și interpreți de pretutindeni. Îmi face o deosebită plăcere de a vă prezenta în acest context excepțional câteva repere biografice reprezentative ale domniei sale.

Născut la Koriyama în 1929, Joji Yuasa a fost un autodidact și, împreună cu Toru Takemitsu, au creat în anii '50 un grup interdisciplinar de avangardă artistică intitulat *Jikken-kobo* – aici a aprofundat atât muzica lui Bartok, Messiaen, Jolivet și Schoenberg, cât și filozofia lui Sartre, Herbert Read, concepțiile lui Daisetz Suzuki despre filozofia Zen și cultura tradițională.

Creația sa este impresionantă: 19 lucrări pentru orchestră, 45 de lucrări camerale și instrumentale, la care se alătură un număr mare de lucrări corale și câteva pentru instrumente tradiționale japoneze. La fel de impresionant este și numărul mare de premii internaționale, dintre care amintesc doar câteva: *Otaka*

Award, Suntory Music Award, The Imperial Prize and the Japan Art Academy Prize, ca și numeroasele comenzi ale Fundației Kussewitzky, ale orchestrelor simfonice din Finlanda, Canada, Japonia, Statele Unite ale Americii, din partea IRCAM-ului parizian sau a mai multor universități americane.

Între anii 1981 și 1995, Joji Yuasa a fost profesor de compoziție la Universitatea San Diego din California. După aceea s-a întors în Japonia unde este **profesor emerit**, invitat pentru cursuri de măiestrie la mai multe universități.

A fost invitat pentru conferințe și jurii internaționale în multe și importante centre culturale ale lumii. Muzica sa este interpretată în numeroase și prestigioase festivaluri precum: *World Music Days* - în peste 12 ediții-, *Toamna Muzicală Varșoviană*, *Festivalul Ultima-Oslo*, *Bienala de la Veneția*.

În conferința pe care a ținut-o la Amsterdam în 30 octombrie 1992, conferință la care am participat și eu, Joji Yuasa spunea: "Muzica reflectă propria cosmologie a compozitorului, formată atât din elemente **a priori**, cât și din elemente **a posteriori**, din circumstanțele geografice în care s-a născut, din tradițiile culturale, din cunoașterea profundă a fenomenului componistic contemporan, din totalitatea influențelor suferite și asimilate în muzica sa, din simbioza între filozofia și cultura tradițională specifice locului de origine, precum și filozofiile, artele, culturile universale la care aderă conform propriei sale sensibilități și curiozități. Consider muzica o **metaforă** a cosmologiei compozitorului. În acest sens, îmi definesc propria personalitate ca fiind bazată pe cultura japoneză, dar în același timp îmi mențin un punct de vedere global, ca orice ființă omenească de pe această planetă". Gândirea sa muzicală se situează între 3 polarități: Universal, Individual și privire asupra Genezei muzicii și culturii, iar aceste polarități se contopesc în toate lucrările sale, cu preponderența uneia sau alteia dintre ele. Dintre preocupările speciale reflectate de creația sa amintesc cele asupra timpului **policon, elastic, circular**, asupra **tranziției structurale** ce relevă un **flux** al eternității, asupra dualității **om-cosmos**, asupra sunetului viu, sculptat, modelat, reprezentând el însuși un micro-cosmos. Alături de acestea, creația sa evidențiază

preocuparea sa constantă pentru energia sonică – pendulare și tranziție între dinamic și static, între acțiune și non-acțiune – și raportul Univers - Om - Geneză. În lucrările sale regăsim conceptele tradiționale japoneze despre relația **liniște-sunet, gol-plin**, liniștea substanțială *Ma*, complexitatea temporală a teatrului *No*, interpenetrarea sunet-zgomot și importanța gestualității ornamentelor, combinate cu elemente ale filozofiei lui Sartre și Bergson. Joji Yuasa transpune în limbaj muzical extrarordinara concentrare semantică a *haiku*-urilor lui Basho și textele estetice impregnate de filozofia budistă ale lui Ze-Ami. De asemenea, muzica electronică este pentru Joji Yuasa un prilej de a-și afirma rafinamentul subtil și capacitatea sa deosebită de a crea un univers sonor alcătuit din straturi ce se topecsc unele în altele, creând imagini sonore extrem de proaspete, fragile și puternice în același timp.

Din complexa sa creație amintesc doar câteva titluri: ciclul "Chronoplastic", ce cuprinde 3 lucrări pentru orchestră, "TIME of orchestral Time", ciclul "Eye on Genesis" pentru orchestră, "Scene din Basho", ciclul "Projection", Concertino pentru pian, ciclul "Cosmos haptic" alcătuit din lucrări camerale și orchestrale și Concertul pentru vioară scris în memoria prietenului său, Toru Takemitsu.

Prezentarea mea este, desigur, superficială, binecunoscut fiind faptul că fiecare lucrare a sa reprezintă rezultatul unor procese extrem de complexe, cu determinări filozofice speciale, dar și cu emoții puternice. Rafinamentul, prospețimea, profunzimea, dar și

complexitatea și, cel mai important, dorința de a comunica prin muzică se regăsesc în toată creația acestui mare compozitor; respectat și admirat pe bună dreptate de toată lumea muzicală. Drumul creator al lui Joji Yuasa continuă și, cu siguranță, ne va oferi încă multe lucrări inedite și interesante.

Acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa* de către Universitatea Națională de Muzică din București este un gest firesc și simplu, care confirmă prețuirea adâncă pe care școala românească de compoziție o are pentru maestrul **Joji Yuasa**.

București, 26 mai 2009

POLEMICI

Muzicologul și criticul muzical Viorel Cosma semnaleză un nou caz de plagiat

a consemnat prof.univ.dr. Valentina Sandu-Dediu

Dat fiind că am inițiat în primul număr al ziarului *Acord* o discuție aprinsă despre etica cercetării științifice (vă amintiți interviul cu Olga Lupu despre monografia dedicată lui Tiberiu Olah de către Daniela Roxana Gibescu), considerăm oportun să continuăm să semnalăm cazuri care – deși departe de a face cinste comunității noastre universitare – nu pot fi trecute sub tăcere. Poate că actualii noștri doctoranzi, citind despre asemenea cazuri, vor acorda mai multă atenție modului de preluare și reformulare a surselor bibliografice.

Fostul doctorand al UNMB, director artistic al Centrului de cultură și artă al județului Timiș, instrumentist și profesor, Marius Cîrnu a aplicat de curând pentru a obține statutul de membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor. Asumându-și atribuția de a-i evalua activitatea științifică și publicistică, Viorel Cosma a semnalat Biroului de muzicologie un caz de plagiat. Este vorba de lucrarea de doctorat susținută la UNMB de Marius Cîrnu, devenită ulterior carte: *Instrumentele aerofone în Banatul secolului 20* (Editura Tempus 2007).

Am primit permisiunea de a reproduce câteva din concluziile referatului semnat de Viorel Cosma:

„La paginile 85-91, Marius Cîrnu introduce portretul lăutarului Nica Iancu Iancovici care este un plagiat fără scrupule din volumul meu *Figuri de lăutari*, București, Editura Muzicală, 1960, și *Lăutari de ieri și de azi*, ediția a doua, București, Edit. Du Style, 1996. Autorul preia identic pagină cu pagină, frază cu frază, cuvânt cu cuvânt întregul text din cărțile subsemnatului, **fără a folosi ghilimele, fără a cita autorul** la subsolul paginii și **fără a face nicio menționare** a celor două volume la *Bibliografia* finală a tezei de doctorat.”

Într-adevăr, nu e dificil să deschizi volumul lui Viorel Cosma, apărut în ediția a doua în 1996, să parcurgi capitolul destinat lăutarului Nica Iancu Iancovici (p.63-79) și să-l urmărești reproducu cu variații neglijabile, și cu

tot cu citatele incluse, în capitolul *Formații instrumentale din zona de câmpie a Banatului* (p.85-91) din cartea lui Marius Cîrnu, tipărită în 2007. Pare că asemenea cazuri sunt descoperite grație hazardului: ce s-ar fi întâmplat dacă altcineva ar fi fost desemnat să facă referatul despre Marius Cîrnu, fără să rețină pasajele originale din Viorel Cosma și fără să se gândească a le controla? Probabil că așa s-a întâmplat cu conducătorul de doctorat și cu comisia care i-a acordat titlul de doctor în muzică aceluia care pare a crede că **preluarea** unor informații înseamnă **copierea** lor.

Întrebarea mai gravă de-abia urmează: dacă Marius Cîrnu a tratat ca asemenea "dezinvoltură" un capitol al lucrării sale, nu o fi făcut la fel și cu altele? Nu ar fi de dorit ca vreun membru al comunității academice din UNMB să se transforme în polițist al tezelor de doctorat. Pe de altă parte, e imposibil să nu te surprindă atitudinea unui muzician care, după ce primește titlul de doctor cu o asemenea lucrare, nu se oprește aici, ci o publică și accede la statutul de membru al secției de muzicologie a UCMR. La fel a procedat Daniela Roxana Gibescu, la fel procedeză Marius Cîrnu și, o nouă întrebare îngrijorătoare, câți alții?

Despre concursuri și laureați...

prof.univ.dr. Vasile Țugui

Înainte de 1989, studenții Facultății de Interpretare Muzicală a UNMB - instrumentiști și cântăreți - aveau câteva oportunități în materie de concursuri de interpretare vocală și instrumentală: concursuri naționale, dintre care cel mai important era cel al Artei Studentești, pus sub genericul „Cântarea României”, altele de mai mică anvergură - îmi amintesc de Concursul de Interpretare a Muzicii Românești, organizat în facultate și concursurile internaționale, la care participarea presupunea - pe lângă pregătirea intensă - multe eforturi, intervenții etc. care să asigure concurentului *participarea* la competiție, demersuri ce nu erau totdeauna soldate cu izbândă... Cu destul de rare excepții, laureații concursurilor naționale și internaționale - care nu erau puțini - **nu** se bucurau de o reală apreciere a performanței și valorii demonstrate în prag de debut al carierei artistice... Așa se explică „hemoragia” de talente pe care a cunoscut-o - și încă o mai cunoaște - România... *Marina Crălovici, Gheorghe Crăsnaru, Leontina Văduva, Gabi Ijac, Angela Gavrilă, Cornelia Vasile, Eugen Sârbu, Mariana Sârbu, Silvia Marcovici, Mihaela Martin, Lenuța Ciulei, Mirel Iancovici, Magda Sârbu, Liviu Prunaru, Dan Atanasiu, Angela Burlacu (Gheorghiu)* sunt doar câteva nume, din generații diferite, care au intrat atunci în palmaresul de succese internaționale ale școlii românești interpretative... alături de cele din generațiile anterioare și cele ce au urmat. Cultivarea talentelor în domeniile artei și mai ales crearea condițiilor de afirmare se pare că este apanajul unui mecenat providențial, de care ducem lipsă... După '89, la câțiva ani - necesari reșezărilor, instaurării echilibrului - în F.I.M. a debutat, pentru o perioadă de cinci ani (cinci ediții), concursul adresat violoniștilor facultății, „Bursa Eugen Sârbu”. Argumentul a fost absența violoniștilor români din concursurile internaționale. După ce, în condiții vitrege, școala violonistică românească se afirmase cu o pleiadă de laureați ai concursurilor internaționale, instrumentiști și cântăreți, în primii ani ai deceniului '90, Eugen Sârbu - invitat în juri și urmărind prezența violoniștilor români în concursuri - constatase un hiatus, o absență dezarmantă... În afară de *Dan Claudiu Vornicelu*, care câștigase laurii primului Concurs Internațional ce reînnoia în '92, după o lungă întrerupere, tradiția Festivalului și Concursului Internațional „George Enescu” (prima ediție, în 1958), alte izbânde nu erau...

La prima ediție a Concursului „Eugen Sârbu” s-a afirmat *Remus Azoitei* care și-a început astfel cariera:

perfecționare peste ocean, la Juillard, apoi interpret și profesor... Un alt nume care a confirmat strălucit începutul de carieră a fost *Alexandru Tomescu* - și el laureat al concursului. *George Cosmin Bănică, Eugen Țichindelean, Eugen Bold* și-au început cariera sub aceleași auspicii. Demn de amintit este faptul că juriul competiției a beneficiat de prezența unor invitați din străinătate, dar și a maestrilor Ion Voicu, Ștefan Gheorghiu, Daniel Podlovschi, Modest Iftinchi... Din varii motive, Concursul „Eugen Sârbu” a succedat, iar catedra de muzică de cameră a inițiat (după vreo doi ani) organizarea actualului Concurs de Interpretare Muzicală, cu alt profil decât cel al concursului „Mihail Jora”, care între timp își începuse „cariera”. Concursul de Interpretare Muzicală organizat de F.I.M. a fost structurat pe două secțiuni, una camerală și una adresată, pe rând, acelor instrumente care nu beneficiau, la nivel național, de competiții: harpă, percuție, violă, chitară, fagot, contrabas, oboi etc. Secțiunea camerală, pusă inițial sub genericul „L. van Beethoven” (la propunerea profesorului D. Pașcu-Rădulescu), a adus în competiție, în ediții diferite, formații diverse, de la trio pentru coarde și pian și cvartet de coarde, până la cvintet de lemne și alămuri.

În martie 2009, s-a desfășurat cea de a VIII-a ediție a Concursului de Interpretare Muzicală, cu secțiuni dedicate *flautului și ansamblului cameral de alămuri*. Participarea concurenților - studenți și masteranzi - din centrele universitare București, Cluj, Iași și Timișoara a conferit competiției *caracter național*. Juriile celor două secțiuni au avut în componență profesori invitați din țară. La *flaut*, Liliana Cadar - Cluj și Dorel Baicu - Iași, la *alămuri*, prof. Dumitru Gârș - Timișoara precum și Nicolae Maxim și Ion Cațianis, veterani ai celor două orchestre simfonice bucureștene, alături de prof. Vasile Ganțolea și lect. Cătălin Oprețoiu, titularii claselor noastre de flaut, iar la *ansambluri camerale - alămuri*, împreună cu oaspetele timișorean, maestrul Marin Soare-Magherescu, și Mihai Ceascai au ierarhizat cele patru cvintete de alămuri care au evoluat în concurs.

Despre această a opta ediție pot afirma - cunoscându-le, prin forța împrejurărilor, pe toate cele precedente - că a motivat participarea unui număr apreciabil de concurenți și a beneficiat de o consistentă finanțare provenită din sponsorizări. Contribuția celor doi colegi mai tineri - i-am numit pe flautistul Cătălin Oprețoiu și pe tubistul Mihai Ceascai - a fost deosebită în această privință și a fost dublată de un generos spirit de solidaritate care a asigurat

concurenților veniți din alte centre universitare condiții de viață adecvate participării la competiție.

Chiar dacă poate părea anostă (o listă), menționarea *tuturor* premiaților de la cele două secțiuni îmi dă prilejul de a prețui și releva performanța demonstrată de concurenți, în momentul martie 2009, dar și interesul și probitatea cu care juriile și mecenatul au dorit să valideze efortul și valoarea artistică demonstrate de tinerii interpreți.

Flautiștii au cucerit: *Premiul I* - Eftinoiu Simona (București); *Premiul al II-lea* - Ducariu Teodora (București); *Premiul III* - Olah Orsolya (Cluj), premii oferite de F.I.M.; *Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări din creația contemporană românească* (oferit de Asociația Culturală „ARFA”) - Pană Petra (București); s-a acordat câte o *bursă* de participare la *master class* - susținut de Cătălin Oprețoiu în cadrul Festivalului „Micul Paris”, ediția 2009 - flautistelor Ifrim Denisa (București), Mihai Aurelia (București) și Luca Alexandra (Cluj); *Marele Premiu „Cătălin Oprețoiu”* - Dodan Ionela Camelia (Iași). Bursele și Marele Premiu au fost oferite - prin C. Oprețoiu - de Asociația Culturală „Philon Yang”. Fundația ACCUMM - prin Verona și Petru Maier - a oferit câte un premiu pentru Ifrim Denisa și Pană Petra.

Cvintetele de alămuri au fost distinse cu: *Premiul Concursului* (oferit de F.I.M.) - cvintetul îndrumat de Marin Soare-Magherescu; *Premiul special al juriului* (oferit de sponsor și F.I.M.) - a revenit cvintetului îndrumat de Mihai Ceascai și respectiv cvintetului din Cluj; *Marele Premiu „Walter Hilgers”* (oferit de tubistul și dirijorul W. Hilgers) - cvintetului din Timișoara.

Nu întâmplător n-am menționat numele membrilor cvintetelor de alămuri. Cum ediția a IX-a a Concursului de Interpretare Muzicală este dedicată instrumentelor de alamă, iar Concursul de Compoziție - organizat de catedra de specialitate - a avut în vedere această perspectivă, performanțele artistice și colaborarea interpreților, studenți și masteranzi, cu colegii lor compozitori sunt de natură să nască un interes deosebit, mai ales că sunt premise ca viitoarea ediție să aibă participare internațională...

Închei aceste rânduri felicitându-i pe toți tinerii concurenți și alăturându-mă celor care sprijină și cultivă performanța. Fie ca în martie 2010 să ne reîntâlnim și să consemnăm noi succese...

Concursul național de creație corală – ediția a VII-a

lect.univ.dr. Diana Vodă Nuțeanu

Ideea acestei competiții pentru tineri compozitori a apărut la începutul anilor 90, fiind susținută de compozitorii Dan Buciu și Irina Odăgescu-Țuțuianu, împreună cu ilustrul profesor de dirijat coral, Petre Crăciun. Până acum, concursul s-a desfășurat cu o ritmicitate variabilă în funcție de cât de favorabile sau potrivnice au fost vremurile. În ciuda unei conjuncturi socio-politice dificile, am asistat recent la a VII-a ediție care, la fel ca și precedentele, și-a propus să continue stimularea și promovarea tinerilor creatori de muzică.

Prima etapă a concursului, cea de selecție a lucrărilor, a avut loc la sfârșitul lunii decembrie, când un juriu format din prof. univ. dr. Dan Buciu, prof. univ. dr. Dan Dediu, prof. univ. dr. Doina Rotaru și lect. univ. dr. Diana Vodă Nuțeanu a ales să accedă în finală un număr de zece lucrări pentru cele trei categorii ale acestei ediții: cor de copii, cor mixt *a capella* și cor mixt cu orgă. Etapa finală, reprezentând un concert coral cu prime audiții ale pieselor preselecțate, a avut loc în data de 16 mai în sala „George Enescu” a UNMB. Acestea au beneficiat de interpretarea mai multor formații corale: Corul de copii Radio, dirijat de Voicu Popescu, Corul de copii *Symbol*, dirijat de Luminița Gutanu, Corul de tineret al liceului *Dinu Lipatti*, dirijat de Lăcrămioara Pauliuc, precum și corurile FCMPm din anii I, II și III dirijate de conf. univ. dr. Gabriel Popescu, conf.univ.dr.Valentin Gruescu și conf.univ.dr. Ioan Golcea. Pentru lucrările cu orgă, conf. univ. dr. Marcel Costea a participat în calitate de interpret.

Un proiect de o asemenea anvergură nu s-ar fi putut

organiza fără sprijinul unor instituții puternice. La fel ca și în cazul edițiilor anterioare, a existat o conlucrare între MCC, UNMB, ANCR și UCMR.

În acest an ne-am bucurat de un aport financiar consistent din partea Clubului Rotary -București-, care a înțeles necesitatea încurajării actului de cultură, fapt dovedit în nenumărate alte ocazii. Dată fiind dimensiunea națională a evenimentului, este notabilă prezența partenerilor media *Radio România Cultural și Muzical, TVR Cultural și Șapte Seri*.

Juriul etapei finale a întrunit personalități de prim rang ale componisticii și interpretării corale: prof. univ. dr. Dan Buciu - președinte, prof. univ. dr. Adrian Pop (rectorul Academiei de Muzică din Cluj-Napoca), prof.univ. Petre Crăciun, Stelian Olariu (dirijorul corului Operei Române din București), prof.univ.dr. Irina Odăgescu-Țuțuianu (reprezentantă a UCMR în calitate de secretar al secției corale), Voicu Enăchescu (președinte al ANCR), prof. univ. dr. Dan Voiculescu, lect. univ. dr. Cristian Al. Petrescu și lect. univ. dr. Diana Vodă-Nuțeanu.

În urma audierii lucrărilor concurente a rezultat următorul clasament:

Categoria cor de copii

- premiul I - Cornelia Zambilă, pentru piesa *Ruga*
- premiul al II-lea - Elena Mandru (Cluj-Napoca) pentru piesa *Câți ca Voi*

Categoria cor mixt cu orgă

- premiul al II-lea - Vlad Baciu, pentru piesa *Ascensio*

- premiul al III-lea - Dan Țurcanu- pentru *Piesă pentru cor și orgă*

Categoria cor mixt *a capella*

- premiul I - Mihai Murariu pentru piesa *Rugăciune*
- premiul al II-lea - Lucian Zbarcea pentru piesa *A cu Ta* și Cristian Bence- Muk (Cluj- Napoca) pentru piesa *Cântări*
- premiul al III-lea - Dan Andrei Popescu pentru piesa *Plumb* și Lucian Beschiu pentru *Două Colinde*
- premiul UCMR i-a fost acordat lui Darie Nemeș-Bota

Prin ediția din 16 mai 2009 s-a continuat o tradiție deja afirmată cu scopul declarat de a impulsiona creația și interpretarea corală prin îmbogățirea repertoriului și, ca un efect colateral, acest tip de manifestare artistică dezvoltă gustul coriștilor pentru creația contemporană, punându-i în fața unor realități sonore pline de prospețime și chiar de inedit.

Festivalul "Chei"

grupaj alcătuit de asist.univ.drd. Irina Boga

În perioada 6 - 10 aprilie 2009 a avut loc la Universitatea Națională de Muzică din București festivalul sugestiv intitulat *Chei*. Așa cum ne explica rectorul instituției, prof.univ.dr. Dan Dediu, denumirea aleasă face referință la mai multe sensuri ale titlaturii, permițând minții și visării să dea multiple posibile răspunsuri manifestărilor incluse în acest proiect de anvergură. Având în vedere că a fost o festivitate ce a implicat majoritar prezența studenților, nu de puține ori alături de maeștrii lor, am rugat tot studenții, de această dată de la secția de muzicologie (Emilia Pavel, Corina Zamfir, Octavia Angelescu, Diana Murășan, Andra Ivănescu, Raluca Munteanu, Laura Popescu, Alice Tacu și Alexandra Cebuc) să fie cei care comentează manifestările la care au fost prezenți. Să urmărim firul evenimentelor:

Prima zi de festival - luni 6 aprilie

Dimineață, s-a deschis *Concursul de muzicologie*, cu participanți din București, Iași și Cluj. Subiectele propuse pentru competiție, vizând trei grupe de vârstă, au reflectat aniversările acestui an: Joseph Haydn (grupa I, anii I-II), Paul Constantinescu (grupa II, anii III-IV) și Mendelssohn-Bartholdy (grupa III, master). Iată câteva impresii:

După un concurs de muzicologie...

Andra Ivănescu: În primul rând, felicitări! Ce te-a determinat să participi la concursul de muzicologie?

Ioana Tătăran (Cluj-Napoca): Mulțumesc frumos. În primul rând, îmi place foarte mult Paul Constantinescu, în al doilea rând, a fost o provocare pentru mine - am o pasiune foarte mare pentru ceea ce se numește analiză și muzicologie. Pe de altă parte, îmi doream să vin în București, în capitală, să concurez cu alți reprezentanți ai marilor centre universitare de muzicologie din țară.

A.I.: Vei participa și anul viitor?

I.T.: Dacă sunt sănătoasă, cu siguranță!

A.I.: Ce părere ai despre organizare?

I.T.: Gazdele au fost niște oameni calzi și drăguți, s-au ocupat și s-au comportat foarte frumos cu noi și în timpul concursului. Mi-a plăcut foarte tare spiritul de colegialitate dintre studenți și sunt sigură că o să întâlnesc același lucru și la anul.

A.I.: Felicitări pentru premiul obținut. Ce te-a determinat să participi?

Cristina Cornea (Cluj-Napoca): Mulțumesc. Este o experiență foarte bună pentru noi, mai ales că sunt în anul al II-lea și până acum nu am mai participat la niciun concurs de muzicologie - acesta a fost primul. Consider că a fost un lucru bun faptul că am venit. Mi-a plăcut. În general, cred că organizarea a fost bună, ne-am înțeles bine cu toți colegii, a fost frumos.

A.I.: Anul viitor?

C.C.: Anul viitor, dacă totul o să fie bine, mergem la Iași.

După-amiază, concert vocal simfonic (Alexandra Cebuc)

Dacă din lucrările muzicale ale unor epoci diferite ar putea fi alcătuit un „portret” complet și reprezentativ al muzicii în ansamblul său, rezultatul ar fi un „amalgam” de elemente stilistice eterogene. În 2009, an aniversar Joseph Haydn, Felix Mendelssohn și Paul Constantinescu, UNMB și-a propus să demonstreze că o astfel de provocare nu este imposibil de realizat și a inițiat un festival propriu, prin care să reunească sub o singură titulatură - *Chei* - Zilele Facultăților de Interpretare, Compoziție, Muzicologie și Pedagogie muzicală. Evenimentul a inclus o serie de manifestări: concursuri naționale studențești de compoziție și muzicologie, recitaluri și concerte dedicate unor personalități importante ale muzicii românești și universale.

Festivalul și-a deschis porțile printr-un concert-*cheie* consacrat compozitorului Joseph Haydn, de la a cărui trecere în eternitate se împlinesc 200 de ani. Lucrările incluse în programul serii muzicale au însemnat o „călătorie în timp”, de la muzica postmodernă până la cea a Clasicismului timpuriu, interpretată de membrii Orchestrei *Concerto* și ai Corului claselor de Master al UNMB, conduși de dirijorii Adrian Buciu și Leonard Boga. Cel de-al doilea concert în Re major pentru violoncel și orchestră și *Missa Nelson* nr.11 în re minor au fost lucrările selectate din creația lui Joseph Haydn; prima dintre acestea l-a avut ca solist pe Octavian Lup, iar cea de-a doua i-a reunit pe soprana Veronica Anușca, mezzo-soprana Andra Bivol, tenorul Andrei Lazăr și basul Iustinian Zetea,

acompaniați de organistul Marcel Costea.

„Punctul de plecare” al periplului amintit l-a constituit piesa *Mozart à la Haydn* pentru două vioi și orchestră de cameră de Alfred Schnittke - cu Luminița Burcă și Vladimir Pătrașcu soliști și Adrian Buciu dirijorul ansamblului *Concerto* -, piesă ce a relevat orientarea spre polistilism a autorului său. Interpretată în deschiderea serii, lucrarea lui Alfred Schnittke, oscilând permanent între două planuri, unul reprezentat de soliști, iar celălalt de ansamblul orchestral, a sugerat „suprapunerea” a două „timpuri”, fundamental distincte: cel al secolului al XVIII-lea și cel al secolului al XX-lea. Texturile timbrale, dialogurile dintre cele două instrumente și formulele ritmice ostinate s-au împletit cu citate din creația lui Mozart și Haydn, ca într-o „oglinză”. Soliștii și orchestra au inversat „rolurile”: tema cu substanță modernă, susținută de acompaniamentul clasic s-a transformat într-o melodie desprinsă parcă din atmosfera secolului XVIII, susținută de un fundal orchestral postmodern.

Elementul „academic” al serii a fost reprezentat de acumulările de limbaj și interpretare vocal-simfonică venind dinspre Clasicism. Pentru violoncelistul Octavian Lup, *Concertul* de Haydn a însemnat o „carte de vizită” menită să-l reprezinte nemijlocit, iar soliștii cvartetului vocal care s-au „confruntat” în *Missa Nelson* cu o problematică mult deosebită de clasa de operă sau de lied, au răspuns într-o mare măsură așteptărilor noastre față de această lucrare prezentată rareori pe scenă. Ansamblul coral, cu o sonoritate masivă, a avut o experiență similară, dacă ținem cont de componența lui actuală, cu studenți reuniți la master în acest an. Orchestra „Concerto”, a fost „suportul” sonor al evoluției vocal-solistice, sub conducerea precisă, însuflețitoare a lui Leonard Boga.

Putem spune că primul concert din cadrul Festivalului „Chei” a deschis porțile unei inițiative atractive și așteptate în viața universitară, însemnând și un *indiciu* al „orientării” în lumea muzicală clasică și contemporană; cele două „paradigme” s-au evidențiat, prin contrast, cu atât mai puternic: fiindcă uneori putem spune ce este un lucru doar afirmând ceea ce el nu este.

A doua zi de festival - marți 7 aprilie

Concert cameral J. Haydn

„Din moment ce Dumnezeu mi-a dat o inimă veselă, mă va ierta pentru că îl slujesc cu veselie”, scria cândva Joseph Haydn, unul dintre cei mai prolifici compozitori din istoria muzicii. Această voioșie ne-a însoțit încă de la primele acorduri ale celui de-al doilea concert din cadrul Festivalului UNMB *Chei*, intitulat *Concert cameral Joseph Haydn*.

Programul concertului, de factură camerală, ne-a propus două trio-uri, variațiuni pentru pian sau lieduri pentru soprana și pian. Raluca Voicu - vioară, Manuela Giosa - pian și Bogdan Popa - violoncel au interpretat *Trio-ul în Sol major nr. 39 HV 25 pentru pian, vioară și violoncel*, urmat de *Variațiuni în fa minor pentru pian* în interpretarea grațioasă a masterandei Ioana Măndrescu. Din păcate nu în prezența unui public foarte numeros, *Trio în Do major, Hob. XV27, pentru pian, vioară și violoncel*, în versiunea interpretativă oferită de pianista Steluța Radu, violonistul Gabriel Croitoru și violoncelistul

Marin Cazacu, a reprezentat „scânteia” serii, convingând prin pasiunea, marea expresivitate și sensibilitatea interpretării.

În final, acompaniată de pianista Stanca Manoleanu, soprana Bianca Luigia Manoleanu ne-a încântat cu forța expresivă a glasului său în cele trei lieduri pentru soprana și pian, pe versuri de Shakespeare sau Anne Hunter: *She never told her love, Sailor's song, The spirit's song*. De la lirism la voioșie, ajungând până la tristețe sau chiar dramatism, muzica lui Haydn ne-a convins încă o dată de universalitatea sa.

Tot marți, a avut loc și concertul sugestiv intitulat *Maeștrii*, avându-l în centrul atenției pe violonistul și pedagogul Ștefan Gheorghiu. Alături de invitații Dan Dediu, Grigore Constantinescu și Octavian Rațiu, spectatorii au avut plăcerea să îi reîntâlnească pe Dan Claudiu Vornicelu, Corina Bololoi, Sebastian Cășleanu, Alexandru Tomescu, Florin Croitoru sau Cristina Angheliescu, cu toții elevi ai ilustrului *Maestru* omagiat.

A treia zi de festival - miercuri 8 aprilie

În dimineața celei de-a treia zi de festival a avut loc decernarea premiilor unei alte competiții inițiate de UNMB, *Concursul național de compoziție pentru studenți „Ștefan Niculescu”*, aflat la ediția a II-a. Să aflăm impresii:

După concursul de compoziție „Ștefan Niculescu”...

Andra Ivănescu: Ce părere ai despre organizarea concursului de compoziție?

Cristina Uruc (București, anul III): A fost luat puțin cam din pripă, am avut probleme cu interpretării, dar până la urmă i-am găsit și fiecare a dat tot ce a putut. Eu zic că au cântat bine având în vedere timpul scurt pe care l-au avut pentru studiu. Până la urmă, totul s-a rezolvat.

A.I.: Ce lipsește?

C.U.: În primul rând, colaborarea între catedre. Dacă la un festival de genul acesta profesorii catedrelor de la interpretare și-ar pune studenții la dispoziție, totul ar decurge altfel, la o calitate mult mai mare.

A urmat concertul Corului *Psalmodia* și al Orchestrei de Baroceri ale UNMB

Este muzica o armă secretă? Sau poate o *cheie*, și veți vedea de ce ... Concertul susținut miercuri, 8 aprilie, de Corul *Psalmodia* - dirijor Nicolae Gheorghiuță - și orchestra de *Baroceri* - conducerea muzicală Adrian Buciu și Mihai Ghiga, a deschis un frumos, dar și diferit drum spre timpul îndepărtat al istoriei muzicii.

Continuare în pagina 7

Continuare din pagina 6

Astfel, am auzit deopotrivă piese din repertoriul tradițional, dar și compoziții liturgice de dată recentă. Prin melodia tradițională în limba greacă *Apărătoarei Doamne-ehul IV plagal*, vocile bărbătești de calitate au creat o atmosferă solemnă, cu ecouri străvechi, continuată inspirat de un *Triptic bizantin* în ebul II plagal semnat de părintele arhidiacon prof. univ. dr. Sebastian Barbu Bucur. O altă dovadă concludentă că psalții români au fost păstrători ai culturii bizantine ne-a oferit-o și interpretarea *Troparului Sfântului Dimitrie (lb. greacă)* ebul III - varianta tradițională. Nectarie Vlahul, supranumit *privighetoarea Sfântului munte Athos*, a fost evocat apoi prin două reprezentative lucrări - *Stihirile Sfintei icoane Prodomia* în ebul I și *Cuvânt bun* în ebul al IV-lea plagal (soliști Victor Șapcă, diacon Codruț Scurtu și Tiberiu Matei). Aceeași componență solistică a evoluat și în *Stihirile învierii* în ebul I plagal tetrafon de Ghelasio Basarabeanu - a cărui operă a fost tipărită în dublă notație de părintele-profesor Sebastian Barbu-Bucur.

Prin contrast, sonoritățile exuberante ale Barocului instrumental au debordat apoi în pagini de Vivaldi (*Concertul în Sol major pentru două chitare și orchestră* - soliști Olivia Iancu și Claudiu Lobonț) și Bach (*Concertul pentru flaut, vioară și orchestră* de Johann Sebastian Bach - soliști Adrian Buciu și Mihai Ghiga). Am apreciat în mod deosebit sensibilitatea și expresivitatea muzicienilor, virtuozitatea solistică, finețea intervențiilor și dinamismul dialogurilor.

Seara s-a încheiat cu o **Gală a studenților laureați ai concursurilor naționale și internaționale**, dintre care îi amintim pe Nicolae Lupu, Tudorel Iordache, Cătălin Dima, Felicia Greciuc, Mihai Dogotari, Mircea Marian, Dinu Mihăilescu, Laura Dumitru, Stan Zamfirescu, Corina Răducanu, Mihai Ritivoiu, Eugen Dumitrescu, Iulia-Maria Dan, Teodora Ducariu, Alexandra Amariei, Sabin Penea sau Alexandru Avramovici.

A patra zi de festival - joi 9 aprilie

Joi 9 aprilie 2009 a avut loc recitalul ansamblului coral *Juventus Academia*. Astfel, studenții anilor I, II, V ai specialităților Pedagogie muzicală, Muzică religioasă, Dirijat cor academic, Compoziție, Muzicologie și Dirijat orchestră, pregătiți de conf.univ.dr. Valentin Gruescu, ne-au încântat cu lucrări din repertoriul clasic și religios, național și internațional, în limbile engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, română. Au fost interpretate și piese în primă audiție pe scena universității, precum „So fahr ich hin zu Jesu Christ” de Heinrich Schütz sau „Kyrie eleison” de Josef-Gabriel Rheinberger. Toate acestea s-au derulat sub atenta supraveghere a maestrului Valentin Gruescu, care a predat locul de la pupitrul dirijoral studenților și a trecut în loja spectatorilor. Rând pe rând, tinerii dirijori au demonstrat interes și dăruire în a conduce un ansamblu, interpretând lucrări diferite ca factură cu multă eleganță, precizie, nerv, simplitate sau rigoare. Efortul tinerilor a fost răsplătit, mai ales atunci când publicul s-a ridicat în picioare la sfârșitul piesei lui Sabin Păutza, „Sării mândra” (dirijată de Florentina Pușcoi, strigături - Vasiliță Bistrăe și Alexandru Simion), o adevărată horă care te făcea să uiți că te afli într-o sală de concerte și te invita la joc. Tot din repertoriul tradițional, dar de data aceasta spaniol, a fost colindul „A la Nanita Nana”, cu acompaniament de chitară (Codruț Scurtu), *cavaquinho* (un fel de chitară mai mică, mânăuită de Daniel Marțiu) și percuție (Alexandru-Mihai Kocsis), dirijată de Diana-Rebecca Mihai, un colind care te introducea în atmosfera sărbătorilor spaniole.

În aceeași zi, Glume muzicale, un recital de arii și lieduri

Dezvăluind o paletă largă de genuri muzicale, concertul vocal susținut joi după-amiaza, sub genericul „Glume Muzicale”, s-a dovedit o adevărată surpriză. Studenții claselor de canto (prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu, prof.univ.dr. Ionel Voineag, lect.univ. Claudia Codreanu, c.d.a. Maria Slătinaru-Nistor, c.d.a. Georgeta Stoleriu, c.d.a. Nicolae Constantinescu) au redat atât vocal, cât mai ales teatral, momente comice și parodii din opere și operete. Accentul a fost pus evident pe buna dispoziție, spectacolul aducând multe momente în care cu greu ai fi putut să rămâi serios. La această stare au contribuit deopotrivă regia, realizată inspirat de Ștefan Neagrău, costumațiile amuzante, atitudinea comică a cântăreților, cât și cuvântul de legătură al prezentatorului, prof.univ.dr. Grigore Constantinescu, ce continua prin cuvinte jocul amuzant al muzicienilor. Programul ales „a preferat” ariile lui

Offenbach, alături de pagini aparținând lui Mozart, Donizetti, Rossini, Bizet, Verdi și Saint-Saens. Nu mai puțin

importantă a fost evoluția pianistilor Dan Pârvu, Andreiana Roșca - Geamăna, Alexandru Petrovici; lucrarea *Pianistii din Carnavalul animalelor* de Camille Saint-Saens s-a transformat într-o luptă-concurență de virtuozitate între Andreiana Roșca și Alexandru Petrovici, realizată cu mult umor, instrumentiștii, ca și cântăreții, urmând propria regie parodiată. A fost o după-amiaza relaxantă și nostimă, interpreții reușind să ne redea cu ajutorul muzicii zâmbetul pe buze.

Câteva opinii de sală:

Printre spectatorii unui neconvențional spectacol muzical...

A.I.: Ce părere v-a lăsat spectacolul de astă seară - „Glume muzicale: recital de arii și de lieduri”?

Spectator: Superb, actual! Vorbesc din prisma unui fotograf, neinițiat foarte mult în așa ceva. A fost plăcut, te ține acolo, te face să ascuți.

A. I.: Cu alte cuvinte, ați veni și a doua oară...

S.: Oricând!

Andra Ivănescu: Cum ți s-a părut?

Radu Stan (student, anul III): În primul rând ideea: originală, nu știu a cui a fost, dar mi-a plăcut foarte mult. Ar trebui să fie mai dese spectacolele de acest gen. Cred că acestea pot fi realizate oriunde în țară, chiar și pe scene mai importante.

A.I.: Ai fost și la alte manifestări din cadrul acestui festival? Care ți-a plăcut cel mai mult?

R.S.: Cred că aceasta. A fost concertul cel mai „comercial” ... Un spectacol ca cel de astăzi se apropie în general cel mai mult de cerințele și așteptările publicului.

A.I.: Ce ți se pare că lipsește sau ce ți-ai mai dori să fie în cadrul festivalului?

R.S.: Nu știu, poate o mediatizare mai amplă, să vină și oameni de la o altă facultate, nu numai colegii și profesorii celor care urcă pe scenă. Apoi, cu timpul, oamenii vor cere mai multe manifestări, concerte sau recitaluri.

Concertul de seară, din nou sub genericul Maestri, de data aceasta o reîntâlnire după ani, din nou în România, cu pianistul Gabriel Amiraș.

Un alt fel de audiție de clasă Alice Tacu - anul III Muzicologie

Festivalul aniversar *Chei* a fost un tur de forță al resurselor interpretative ale universității noastre. Am avut parte de concerte simfonice, vocal-simfonice, de prezența ansamblurilor instrumentale și corale ale facultăților de muzică, am asistat la recitaluri vocale și instrumentale ale studenților și profesorilor. Am prins, totodată, prilejul de a aduce și alte câștiguri muzicale, din domeniul teoretic, printr-un simpozion, o lansare de carte și un concurs de muzicologie. Dar într-o arie atât de amplă a manifestărilor, aș vrea să mă opresc la un tipar mai aparte de reprezentare.

O sală plină a asistat la reîntoarcerea lui Gabriel Amiraș și la portretul de profesor al acestuia. Cine i l-a desenat? Fostii studenți, instrumentiști realizați, actualmente cu o carieră înclinată fie mai mult spre solistică, fie spre latura pedagogică, valorificată la UNMB, la Academia de Muzică din Cluj și la Universitatea de Vest din Timișoara. Este vorba - în ordinea apariției - despre Dana Borșan, Remus Manoleanu, Ștefan Agoston în duet cu Remus Manoleanu, Viniciu Moroianu, Manuela Mihăilescu, Adriana Bera, Cristina Popescu-Stănești, Roxana

Gheorghiu și Sorin Dogariu.

Au luat la început cuvântul rectorul UNMB, Dan Dediu, și muzicologul Grigore Constantinescu, din ale căror prezentări am înțeles nu numai ce înseamnă Gabriel Amiraș pentru muzică și pentru universitate, dar și de ce tinerii nu știu nimic despre acesta. „Cei din generația mea știu cine e Gabriel Amiraș”, spunea cu emoție Grigore Constantinescu, și tot ca o luare aminte a distanței mari de timp de când pianistul s-a stabilit în Germania - ca profesor la *Staatliche Hochschule für Musik Trossingen* -, Dan Dediu a povestit o întâmplare de la o oră de curs, plină de naivitate, despre copiii care azi nu mai știu ce este flașnetă vremurilor trecute. Așa am făcut și eu cunoștință cu un solist pe care, poate, nu aș fi avut cum să-l

cunosc, nici măcar prin intermediul Internetului. Căutând referințe despre pianist, nu e chip să găsești nici o biografie, în schimb, numele său apare de nenumărate ori în prezentările atâtor mari instrumentiști europeni de acum - între cei mai cunoscuți probabil se află Luiza Borac. Aceeași latură de pedagog a lui Gabriel Amiraș s-a văzut în mod special, în seara zilei de 9 aprilie, precum și la cursurile de măiestrie oferite în următoarele zile.

Finalul s-a desfășurat în tonul ultimei lucrări - *Feux d'artifices* de Debussy - printr-un „foc de artificii” în care Gabriel Amiraș a fost onorat cu o diplomă de onoare a UNMB, sub titulatura *O viață închinată pianului*. În încheiere, un joc de cuvinte dintre cei doi profesori invitați: „Să-l avem pe maestrul Amiraș aici este o onoare” (Dan Dediu) și, chiar mai mult, „o favoare” (Grigore Constantinescu).

A cincea zi de festival - vineri 10 aprilie

Ultima zi a Festivalului *Chei* a aglomerat și ea (după cum ne-am obișnuit deja) sala „George Enescu” ore îndelungate. Ca și în ziua precedentă, auditoriul a beneficiat de o dimineață muzicală corală, însă de această dată realizată de studenții anului I și III - Pedagogie muzicală și Muzică religioasă de la clasele conf.univ.dr. Gabriel Popescu și conf.univ.dr. Ioan Golcea. În prima parte a concertului a evoluat corul anului I, condus de Elena Radu, Nina Gheorghe, Ioana Radu, Răzvan Rădos și acompaniat de Laura Smărăndescu. Deși neînchegat ca formulă de ansamblu, acesta a redat cu entuziasm și bucurie partiturile alese. Din punct de vedere repertorial, ambele coruri au abordat și pagini din literatura muzicală românească, studenții anului III alegând în program lucrări contemporane semnate de I. Odăgescu, C. Petrescu, D. Dediu (*Lux aeterna* - solistă Elmira Sebat), D. Vodă-Nuțeanu, compozitori și cadre didactice ale UNMB. Opusurile contemporane au alternat cu partituri variate: de la polifonia bachiană, la „fuga geografică” de Toch, de la

Mozart sau Liszt la muzică religioasă și chiar populară. „Boboci” și „absolvenți”, coriștii au reușit să fructifice orele de repetiții de ansamblu coral. Conștientizăm totodată că multe lucruri pot fi îmbunătățite, însă momentan, chiar și îmbogățirea concertelor de acest gen nu poate decât să sune promițător și încurajator.

Continuare în pagina 8

Continuare din pagina 7

Ultimul concert, dedicat formațiilor UNMB: Ansamblul Game, Corul Kinonia, Ansamblul Romanian Young Brass și Jazz Youth Ensemble of Bucharest.

În încheierea Festivalului UNMB am avut ocazia să ascultăm câteva piese deosebite, diverse ca gen, o combinație neobișnuită și atrăgătoare deopotrivă între clasic, clasic cu influențe de jazz, jazz și latino-jazz. În sonorități penetrante, concertul a fost deschis de către formația „Romanian Young

Brass, datorate interpretării lucrării *Fanfară pentru un om obișnuit* de A. Copland. Apoi, într-un aranjament realizat de Ion Dobrinescu pentru trompete, corni, tromboni și tube, a urmat *Muzica apelor - Suita în Re de G. Fr. Händel*, sub conducerea lui Mihai Ceașcai. După *Tonight* de L. Bernstein și *Marianito Mores* de Gricele, concertul s-a încheiat cu două piese de jazz și latino-jazz, *You don't know what love is it* (lucrare proprie trupei) și *Chega de Saudade* de Antonio

Carlos Jobim interpretate de „Jazz Youth Ensemble of Bucharest”, formație alcătuită din studenții facultății FCMPm (Michael Acker – bass/anul I; Ana-Cristina Leonte – vocal/anul I; Ciprian Pop – chitară/anul III; Toma Dimitriu – pian/absolvent). Diversitate stilistică, ritmuri atractive – succes garantat la sfârșit de festival.

Și câteva opinii, de final:

Andra Ivănescu: Cum ți s-a părut festivalul?

Mihai Murariu (anul II, master): Festivalul mi se pare o idee bună, mai puțin denumirea, dar sunt sigur că există anumite motive pentru care a fost aleasă.

A.I.: Crezi că a lipsit ceva?

M.M.: Publicul, în primul rând! Adică nu mi se pare normal ca un concert care are loc în cadrul festivalului unei universități ai cărei studenți sunt interpreții să nu aibă parte de un public format măcar din colegii lor, indiferent de secție, facultate etc.

A.I.: Și la nivelul manifestărilor?

M. M.: Nivelul pot să spun că este bun. Desigur, este loc de mai bine ..., dar peste tot este loc de mai bine. Este un nivel competitiv, tratat cu seriozitate din partea tuturor și per total cred că este un plus.

APLAUZE

Invitație onorată cu brio

Costin Popa

Sub genericul "Acces, Valori, Calitate și Competivitate", între 21 și 24 mai 2009 s-a desfășurat la București Forumul pentru Învățământ Superior din Regiunea Europeană, organizat de Guvernul României în colaborare cu UNESCO – CEPES. Evenimentul a făcut parte din seria manifestărilor pregătitoare a Conferinței Mondiale UNESCO pentru Învățământ Superior, care va avea loc la Paris în perioada 5-8 iulie 2009. La Forumul bucureștean au participat peste 450 de invitați - miniștri, parlamentari, cadre universitare și cercetători experți, reprezentanți ai organizațiilor guvernamentale și non-guvernamentale din toate țările Regiunii Europene UNESCO.

Onoarea închiderii Forumului printr-un Concert de Gală a revenit Universității Naționale de Muzică din București. În sala Ateneului Român, în prezența invitaților europeni, a ministrului Educației, Cercetării și Inovării, doamna Ecaterina Andronescu, rectorul UNMB, prof. univ. dr. Dan Dediu, a rostit o scurtă alocuțiune în limba engleză prin care, în afară de salutul adresat celor prezenți, nu a uitat să prezinte celebra frescă a Ateneului, mărturie a istoriei

noastre milenare. A fost amintit decretul de fondare a UNMB semnat în 1863 de domnitorul Alexandru Ioan Cuza și prezentat în facsimil în pliantul concertului.

Am ascultat mai întâi o excelentă lucrare a compozitorului sârb Jovan Zivkovic, *Uneven souls*, care a pus în valoare exemplarele calității ale ansamblului de percuție GAME, condus de prof. univ. dr. Alexandru Matei. Virtuozii minunați au fost Sorin Rotaru (marimba solo), Rareș Pahonțu, Dan Alexandru și, bineînțeles, Alexandru Matei. Și-a dat concursul o formație corală a UNMB.

CONCERTO, orchestra simfonică a universității, cu participarea corului pregătit de prof.univ.dr. Mihai Diaconescu și a soliștilor Veronica Anușca (soprană), Andra Bivol (mezzosoprană), Andrei Lazăr (tenor), Iustinian Zetea (bas), a interpretat apoi *Nelson Messe* de Haydn, sub bagheta lui Leonard Boga. A fost o plăcere să ne întâlnim cu arta acestui tânăr dirijor de substanțială perspectivă și despre care cred că ar trebui să stea în atenția orchestrelor țării. În seara Galei de la Ateneu, în contextul unor tempi judicios aleși, lectura oferită opusului haydnian a respirat sacralitate și Boga a insuflat-o printr-o gestică fermă,

precisă, riguroasă, nu foarte amplă.

Ansamblurile Universității Naționale de Muzică au fost la înălțime și au onorat cu brio invitația care le-a fost adresată, de a fi ambasadorii artistici ai României în fața forumiștilor europeni.

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi, ediția a 19-a, în UNMB

prof.univ.dr. Valentina Sandu-Dediu

După majorat, festivalul de muzică nouă cu care Bucureștiul ne-a obișnuit în fiecare ultimă săptămână de mai își continuă drumul spre maturitate, ghidat anul acesta de Doina Rotaru și Sorin Lerescu. Vă amintesc aici doar faptul că UNMB păstrează cu fidelitate calitatea de coorganizator. Își pune la dispoziție sălile și, poate mai puțin vizibil, ideile și efortul organizatoric al multor compozitori membri ai corpului profesoral. De la directorul fondator al SIMN, Ștefan Niculescu, toți ceilalți coordonatori ai festivalului (Liviu Dănceanu, Petru Stoianov, Adrian Iorgulescu, Valentin Petculescu, Doina

Rotaru, Dan Dediu, Octavian Nemescu, Mihaela Vosganian, Irinel Anghel, Sorin Lerescu, Carmen Maria Cârnecki) sunt absolvenții UNMB, iar mare parte dintre ei, colegii noștri. Interpreții și ansamblurile din UNMB nu au lipsit din nicio ediție, compozițiile debutanților – printre care mulți studenți ai instituției noastre – au fost programate alături de cele ale maestrilor.

Oprindu-mă aici cu exemplele implicării firești și entuziaste a UNMB în configurația SIMN, vă propun un slalom prin acele concerte găzduite de Sala "Enescu": cvartetul japonez de coarde *Excelsior* pe 23 mai; ansamblul *Traiect* pe 25 mai;

ansamblul bulgar de muzică contemporană și *ARCHAEUS* pe 28 mai; ansamblul *Clarino* pe 29 mai; opera *Eva* de Dan Dediu, ansamblul *GAME* și recital Ion Bogdan Ștefănescu pe 30 mai.

Alături de Aula Palatului Cantacuzino, Ateneul Român, Teatrul Național de Operetă, Studioul "Mihail Jora" al Societății Române de Radiodifuziune, Sala "George Enescu" își păstrează astfel locul (încă nu suficient explorat de public) pe circuitul spațiilor din stagiunea bucureșteană.

Festivalul internațional de orgă București 2009

drd. Tudor Moisin

În perioada 23-28 aprilie 2009, în capitala țării a avut loc un important festival internațional de orgă (al doilea de acest gen), cu prilejul aniversării a 50 ani de la absolvnța primei clase de orgă din cadrul Universității Naționale de Muzică din București. În condițiile în care majoritatea orgilor importante din București erau prinse într-un amplu proces de modernizare, centrul de greutate al festivalului s-a fixat pe manifestările care au avut loc pe noua și minunata orgă de concert cu care a fost înzestrată sala "George Enescu" a UNMB la cumpăna dintre două mandate ale conducerii acestei prestigioase instituții de învățământ superior.

Oficiile de gazdă din partea conducerii Universității Naționale de Muzică i-au revenit titularului catedrei de orgă, lect. univ. dr. Dan Racoveanu, prezent la toate manifestările din cadrul Festivalului, care a cedat invitațiilor propriul său spațiu de recital pentru a compensa lipsa acută de spațiu datorată numărului mare de manifestări ce au loc zilnic în sala „George Enescu”. Pe scena acesteia au evoluat pe rând maestrul: Helmut Plattner (Bayreuth-Germania), care a înființat în anul 1954 clasa de orgă și a condus-o timp de 20 ani, Victor Dan (Cluj-Napoca), Tünde Molnár (Tg-Mureș), Felician Roșca și Marcela Costea (Timișoara), Hans Eckart Schland (Brașov) - ultimul pe scena Ateneului Român. Festivalul a fost conceput ca o construcție gotică compusă dintr-un edificiu central

reprezentat de recitalurile de orgă din sala *G.Enescu*, sprijinit de contraforturi puternice, din care unul frontal, recitalul de la *Ateneul Român*, și alte patru laterale, reprezentate de concertele camerale și de muzică sacră de la Bisericile: *Sf. Cruce* (Șoseaua Mihai Bravu) cu Adina Pasăre la orgă și Elena Ștefi - soprană, *Italiană*, Cornelia Bronzetti - vioară și Olga Babadjan - orgă, *Adormirea Maicii Domnului* (Drumul Taberei), Camelia Pavlenco - soprană și din nou Olga Babadjan la orgă, *Catedrala Sf. Iosif* (orga mică - o bijuterie cu două manuale, pedalier și 10 registre), cu Adrian Buciu la flaut, Dan-Claudiu Vornicelu - la vioară și Marcel Octav Costea la orgă.

Continuare în pagina 9

Continuare din pagina 8

A fost o desfășurare de forțe importantă. Adăugând recitalurile susținute în luna martie pe orga din sala "George Enescu" de Franz Metz (München-Germania) și Ursula Philippi (Cluj-Napoca), implicați acum în alte importante manifestări muzicale, Festivalul a cuprins tot ce a produs mai bun școala de orgă din București în ultimele cinci decenii. Singurul mare absent rămâne organistul și, mai nou, dirijorul Valentin Radu (Philadelphia - SUA), care nu a putut răspunde în timp util invitației, fiind angrenat în alte manifestări, în calitate de dirijor. Totuși, în trecere prin București în perioada Festivalului, și-a exprimat dorința de a susține un recital pe noua orgă a UNMB, la sfârșitul lunii iunie sau în luna noiembrie a acestui an, când va fi din nou prezent în Capitală. Toate programele recitalurilor, din care nu au lipsit lucrări ample semnate de J.S.Bach, C. Franck, M.Reger, C.Widor, O. Messiaen, dar și piese românești de G.Enescu, S.Toduță, T. Ciortea, A. Mendelsohn, Carmen Petra-Basacopol, ca să nu enumerăm decât o parte din ele, au fost prezentate la o înaltă ținută artistică, astfel că nu putem evidenția pe cineva anume, poate doar pe Maestrul Helmut Plattner pentru tinerețea și longevitatea artistică manifestată la cei 82 de ani recent împliniți. În cadrul Festivalului a avut loc și un Simpozion pe tema "55 ani de învățământ superior de orgă în România", condus de prof. univ. dr. Dan Voiculescu, la care au prezentat comunicări absolvenții clasei de orgă

participanți la Festival, astăzi cadre didactice la instituțiile de învățământ superior muzical din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Brașov, Tg-Mureș, creatori de școală de orgă. Lucrările simpozionului vor fi publicate ulterior într-un volum.

Tot în cadrul Festivalului a avut loc un curs de măiestrie artistică (*master-class*) de orgă ținut de prof. Helmut Plattner din Bayreuth, pentru studenții din București, Timișoara, Brașov.

În concluzie, se poate spune că, datorită eforturilor depuse de organizatori și beneficiind de sprijinul conducerii celor trei instituții implicate în desfășurarea Festivalului – UNMB, prin dl. rector prof. univ. dr. Dan Dediu (cu aportul Secretariatului Artistic și al conducerii economice), Filarmonica George Enescu, prin dl. director artistic Nicolae Licareț, și Arhiepiscopia Romano-Catolică din București, prin excelențele lor Arhiepiscopul Ioan Robu și Episcopul auxiliar Cornel Damian (și prin Parohii celor 4 lăcașuri de cult implicate și reprezentanții Comunității Italiene din București) –, Festivalul și-a atins pe deplin scopul. O mențiune specială se cuvine membrilor Centrului de cercetare și Editurii UNMB conduse de prof.univ.dr. Mihai Cosma, al căror rol a fost decisiv în buna desfășurare a Festivalului. De asemenea, la buna desfășurare a Festivalului au contribuit și membrii Societății Filarmonice din Câmpina, unul dintre organizatori.

Succes cu „Dido și Aeneas” de Henry Purcell la Cluj-Napoca

prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu

Participarea la Festivalul studentesc "Opera Viva", organizat de Academia de Muzică "Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, reprezintă pentru studenții Universității Naționale de Muzică din București un moment important în climatul artistic universitar.

În contextul unei participări internaționale de elită, studenții bucureșteni au obținut un remarcabil succes.

Momentele de grea tăcere, profundă emoție de la sfârșitul spectacolului, curmate de ropotul de aplauze, pot fi cel mai bine relevate prin cuvintele criticului muzical Anca Florea, exprimate în articolul "Opera se simte bine", din cotidianul "Ziua" (20 mai, 2009):

...„Universitatea bucureșteană a stârnit ovații prin frumusețea interpretării în *Dido și Aeneas* de Purcell, cu un ansamblu instrumental remarcabil, cu soliști buni și expresivi – în special Emanuela Pascu, Rodica Vică, Mihail Dogotari -, un dirijor debutant, dar sigur – Alexandru Ganea -, o coregrafie agreabilă – Lavinia Huțanu – și o regie minimală – Daniel Prallea-Bлага”...

Reacția entuziastă a publicului, cât și cuvintele criticului muzical Anca Florea ne îndreptătesc să sperăm că și în viitor "opera se va simți bine" la Universitatea Națională de Muzică din București.

Aplauze ritmice la spectacolul „La Traviata” de Giuseppe Verdi

conf.univ.dr. Cristina Șoreanu

Studioul de operă al Universității Naționale de Muzică din București a susținut sâmbătă, 23 mai, spectacolul *La Traviata* de Giuseppe Verdi, la Casa de Cultură "Geo Bogza" din Câmpina.

Regia, plină de vitalitate, semnată de lect.univ.drd. Daniel Prallea-Bлага, a dat posibilitatea studenților interpreți să dezvolte rolurile cu naturalețe, iar orchestra condusă de conf.univ. dr. Dumitru Goia a interpretat partitura dificilă cu sensibilitate și dinamism, a susținut scena cu precizie și a dat ritm și temperament mișcării coregrafice, deosebit de inspirate a doamnei lect.univ.dr. Monica Mihăescu.

Ansamblul de soliști a scos la iveală, chiar și în rolurile secundare, dăruire și stăpânirea tehnicii vocale: Ionuț Pop (Baron Douphol), Tatiana Ciobanu (Annina), Teodora Jaworski (Flora), Mircea Munteanu (Marquis d'Obigny), Florin Calița (Gaston). Portretul eroinei principale a fost conturat cu originalitate de regizor. Daniel Prallea-Bлага a găsit soluții expresive diferite pentru cele trei Violette:

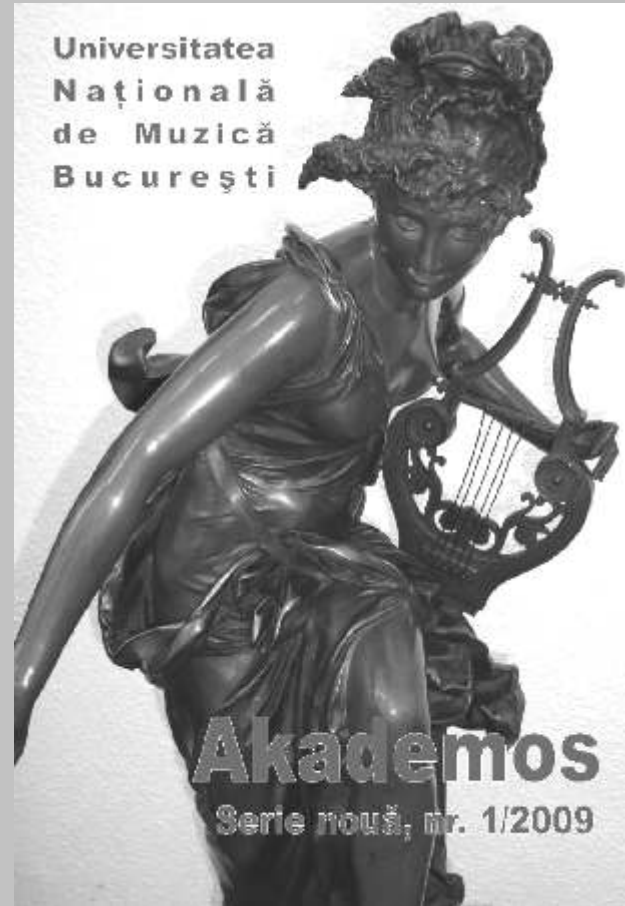
Simona Jidveanu, Iustina Paraschiv și Ana Cebotari, care au realizat rolul complex cu sensibilitate și farmec. Rolul Alfredo Germont a fost interpretat de Liviu Sandu, care a susținut partitura și jocul cu virtuozitate, iar Alexandru Aghenie – Giorgio Germont – a impresionat prin căldura și frumusețea glasului.

Cu toate problemele pe care le creează o partitură de asemenea anvergură, s-a observat la ansamblul de studenți-interpreți bucuria de a cânta și a juca.

Aplauzele ritmice, care au însoțit și au încheiat spectacolul *La Traviata*, au răsplătit pe deplin creația studenților și munca profesorilor, demonstrând cum trebuie trăit un asemenea eveniment, fiind lansată invitația de a reveni pe această scenă.

Akademos

Universitatea
Națională
de Muzică
București

A apărut primul număr al revistei *Akademos*. Comunicările științifice cuprinse în volum sunt reunite sub o temă generică – „Reprezentanți de seamă ai artei pianistice românești și universale”. Temele dezvoltate sunt diverse: radiografii ale unor personalități interpretative marcante, de la Aurelia Cionca la Sviatoslav Richter sau Glenn Gould, compozitori care au scris inspirat pentru pian, Bach, Schubert sau Brahms, sau pedagogii ori teoreticienii ca Maria Șova, Theodor Bălan care au sprijinit sau au reflectat asupra actului predării. Autorii care au făcut posibilă realizarea revistei merită să fie nominalizați: Grigore Constantinescu, Smaranda Murgan, Carmen Manea, Lavinia Coman, Alexandru Dumitrescu, Luiza Avram, Sanda Maistorovici, Daniela Crăciun, Oana Velcovici, Andra Ivănescu.

Îi dorim revistei *Akademos* viață lungă!

Premii Festival Chei

La concursul național de compoziție "Ștefan Niculescu", ediția a II-a, din cadrul Festivalului "Chei" au fost acordate următoarele premii din partea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și UNMB:

- premiul I ex aequo - *Darie Nemeș Bota* - anul I Master, *Lucian Zbarcea* - anul II Master (ambii clasa prof.univ.dr. Doina Rotaru);
- premiul al II-lea ex aequo - *Dan Popescu* - anul I master (clasa prof.univ.dr. Doina Rotaru), *Cristina Uruc* - anul III (clasa conf.univ.dr.Livia Teodorescu - Ciocănea);
- premiul al III-lea ex aequo - *Sorin Marinescu* - anul II (clasa conf.univ.dr.Livia Teodorescu - Ciocănea), *Cornelia Zambilă* (clasa prof.univ.dr. Doina Rotaru), *Bogdan Zamfir* - anul II (clasa prof.univ.dr Liana Alexandra).

În urma concursului național studentesc de muzicologie desfășurat în cadrul Festivalului „Chei”, premiile au fost acordate următorilor studenți:

Grupa I, anii I și II

- Premiul I – Cristina Cornea (Cluj)
- Premiul II – Laura Popescu (București)
- Premiul III – Silvia Maierean (Iași)
- Mențiuni – Ștefania Porumb (Iași)
- Mădălina Ciuntu (Iași)
- Emilia Pavel (București)

Grupa a II-a, anii III și IV

- Premiul I – Alice Tacu (București)
- Premiul II – Mihaela Bălan (Iași)
- Premiul III – Ioana Tătăran (Cluj)
- Mențiuni – Dumitrița-Mihaela Tarabas (Iași)
- Alina Bondoc (Iași)
- Andra Ivănescu (București)
- Mathé Csilla (Cluj)
- Octavia Angelescu (București)

Grupa a III-a, master

- Premiul III – Dragoș Gilbert Dumitru

Interpretare și analiză muzicală

prof. univ. dr. Octavian Rațiu

Ziua Catedrei de instrumente cu coarde a avut loc în data de 11 mai 2009, în Sala „George Enescu” a UNMB, sub titlul „Energii perene ale creației compozitorilor aniversați în anul 2009 și publicul contemporan”. Au susținut prelegeri: prof.univ.dr. Ovidiu Cucu (*Fundamente ale limbajului haydnian*), prof.univ.dr. Corina Bura (*Particularități stilistice în trio-sonatele de H.Purcell*), conf.univ.dr. Tatiana Noia (*Procedee violonistice baroce în cvartetele de Haydn*), conf.univ.dr. Marcel Frandez (*Coordonarea emisiei sonore în sonatele pentru vioară și pian de J.Haydn*), c.d.a. Adrian Buligă (*Aspecte particulare în creația lui Paul Constantinescu. Sonatina pentru vioară și pian*) și conf.univ.dr. Luminița Burcă (*Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră op. 64 de F. Mendelssohn Bartholdy, un univers dinamic*

deschis nenumăratelor traiectorii interpretative).

Programul artistic a fost deschis de Ansamblul „Violoncellissimo” condus de c.d.a.dr. Marin Cazacu și avându-i în componență pe c.d.a. Răzvan Suma și pe studenții Octavian Lup și Mircea Marian. S-au interpretat G.Fr.Haendel (*Sonata pentru 4 violoncelle în sol minor*) și J.Haydn (*Divertimento în Re major*). Au urmat: H.Purcell – *Sonata a quattro nr.6 (Ciaccona)* interpretată de asist.univ.dr. Dan Claudiu Vornicelu (vioara I), prof.univ.dr. Corina Bura (vioara a II-a) și c.d.a.dr. Crimhilda Cristescu (pian), G.Fr.Haendel – *Sonata nr.5 în La major pentru vioară și pian* interpretată de conf.univ.dr. Tatiana Noia (vioară) și c.d.a.dr. Ghizela Tulvan (pian), J.Haydn – *Divertiment în Re major pentru contrabas și pian* interpretat de studentul Răzvan Popescu (anul III contrabas, clasa c.d.a.dr. Ștefan Thomasz)

și asist.univ. Clementina Ciucu (pian), J.Haydn – *Sonata nr.7 în Fa major pentru vioară și pian* interpretată de prep.univ.dr. Mirela Moraru Tomescu (vioară) și asist.univ. Clementina Ciucu (pian), F.Mendelssohn – *Sonata op.4 în fa minor pentru pian și vioară* interpretată de c.d.a.dr. Crimhilda Cristescu (pian) și prof.univ.dr. Octavian Rațiu (vioară), P.Constantinescu – *Sonatina pentru vioară și pian (părțile II și III)* interpretată de c.d.a. Adrian Buligă (vioară) și lect.univ.dr. Ștefan Agoston (pian). În încheiere, studentul Ionuț Zamfirescu (anul IV chitară) și lect.univ.dr. Ștefan Agoston au interpretat partea I din *Concertul nr.2 pentru chitară și orchestră* compus de lect.univ.dr. Cătălin Ștefănescu Pătrașcu.

Manifestări artistice și științifice organizate de catedra de Pian general

prof.univ.dr. Carmen Manea

Printre obiectivele principale ale catedrei de Pian general se află promovarea muzicii românești; programa analitică de la Pian general și de la Instrument la alegere (modul) propune un repertoriu bogat și variat în care se regăsesc lucrări cu grade de dificultate diferite, ale compozitorilor români moderni și contemporani. Anual, în cadrul Zilelor FCMPm a fost programat un recital de muzică românească avându-i protagoniști pe studenții de la modul.

2009: H. Purcell, G.F. Haendel, J. Haydn, F. Mendelssohn Bartholdy și P. Constantinescu, la care au participat, alături de titularii catedrei, invitați de la catedrele de Coarde și de Pian general din cadrul FIM și de la catedrele de Muzicologie și de Teorie și științele educației ale FCMPm. Comunicările științifice – valoroase prin conținut și interesante prin modul de abordare a tematicii propuse – au evidențiat contribuția muzicienilor menționați în cadrul istoriei muzicii universale și românești.

Continuând această frumoasă tradiție, catedra de Pian general a organizat, în data de 4 mai 2009, la sala „G. Enescu”, *Recitalul studenților de la modul* în care au fost interpretate lucrări din creația compozitorilor : G. Enescu, D. Bughici, T. Dumitrescu, Th. Grigoriu, N. Brânduș și C. Petra-Basacopol. Studentele Ionela Dincă, anul III PM (clasa asist. univ. Oxana Corjos), Ramona Nicolau, anul II PM (clasa conf. univ. dr. Alex. Dumitrescu), Simona Bastoreală, anul I PM (clasa lect. univ. dr. Sanda Hîrlav-Maistorovici), Adela Soare, anul III PM (clasa lect. univ. dr. Daniela Crăciun), Andreea Pogor, anul III Muzicologie și Andreea Oancea, anul IV Muzicologie (clasa conf. univ. dr. Carmen Manea), Izabela Cernătescu, anul III PM (clasa conf. univ. dr. Alex. Dumitrescu) și Ioana Măndoiu, anul II PM (clasa lect. univ. dr. Sanda Hîrlav-Maistorovici) au avut în vedere reliefașul particularităților stilistice și a laturii artistice a repertoriului abordat. Chiar dacă pe alocuri au existat mici imperfecțiuni, datorate emoțiilor inerente unei asemenea manifestări, experiența artistică a studenților a fost extrem de utilă și merită să fie continuată pe viitor. În acest sens, colectivul catedrei are în vedere organizarea unui concurs de muzică românească în anul universitar 2009-2010, structurat pe două secțiuni: a studenților de la Pian general și a celor de la modul.

Comunicările: *Particularitățile stilistice în trisonatele de H. Purcell* (prof. univ. dr. Corina Bura), *Haendel - strălucirea Barocului târziu* (lect. univ. dr. Luize Avram), *Repere arhitectonice și interpretative în trisonata haendeliană* (conf. univ. dr. Tatiana Noia), *J. Haydn – reprezentant strălucit al Clasicismului muzical* (conf. univ. dr. Carmen Manea), *Creația pentru pian de J. Haydn* (conf. univ. dr. Alex. Dumitrescu), *Mendelssohn – interpret și compozitor* (lect. univ. dr. Daniela Crăciun), *Oratoriul de Paști de P. Constantinescu* (prof. univ. dr. Mihai Cosma), *Creația religioasă a lui P. Constantinescu* (lect. univ. dr. Sanda Hîrlav-Maistorovici) și *P. Constantinescu și fabula muzicală* (conf. univ. dr. Rodica Nicolaescu) au fost urmărite cu deosebit interes de publicul prezent la simpozion.

Un loc important în cadrul simpoziunilor catedrei de Pian general îl ocupă interpretarea propriu-zisă a unor lucrări legate de tematica propusă. Din creația lui J. Haydn au fost prezentate lucrările : *Tempo di minuetto* (din ciclul *Il Maestro e lo scolaro* pentru pian la patru mâini), avându-i ca protagoniști pe conf. univ. dr. Alex. Dumitrescu și prof.univ.dr. Carmen Manea și *Sonata în do minor* (interpretată cu multă sensibilitate și profesionalism de lect. univ. dr. Oana Velcovici-Rădulescu). Menționăm ca inițiativă meritorie participarea grupului coral studențesc *Fabuloso* (alcătuit din studenții anului I de la secția de Pedagogie muzicală), coordonat de conf. univ. dr. Rodica Nicolaescu, ce a realizat cu umor și

dezinvoltură transcripția corală a fabei *Corbul și vulpea* de Paul Constantinescu (miniatura pianistică nr. 3 din ciclul de *Patru fable pentru pian* ale marelui compozitor).

Participarea studenților în cadrul acestei manifestări a fost benefică din cel puțin două puncte de vedere: au ascultat comunicările științifice și lucrările interpretate de cadrele didactice și au participat la un proiect în echipă, care a avut ca scop învățarea și prezentarea pe scenă a unei lucrări valoroase din repertoriul românesc, pe care mulți dintre ei o vor parcurge în viitor la cursul de pian.

În 7 mai, în sala „G. Enescu” a UNMB, a avut loc Simpozionul cu tema *Muzicienii omagiați în anul*

„Literatura și Muzică”, Ioana Pârvulescu, Valentina Sandu-Dediu

prof.univ.dr. Grigore Constantinescu

Interesantă alegerea formulei de slide-uri pentru abordarea unei relații dintre Literatură și Muzică, de multă vreme oferită dezbaterilor. Suntem în fața unei experiențe care păstrează esențialul din ceea ce autoarele, criticul literar Ioana Pârvulescu și muzicologul Valentina Sandu-Dediu, au numit „Note de curs”. Subiectul reia, în formă finită, ce s-a discutat la Cursurile internaționale de vară, într-un așa numit „Kultursalon,” la Cisnădie-2008.

Autoarele ornamează tema cu subtitrarea: „Despre litere, sunete, numere”. În cele 13 articole componente ale volumului (tipografia UNMB), asistăm la un traseu aparent ludic, ce pune semnul egal între sunete, litere și numere, combinație din care reiese o seamă de idei ce au menirea să prezinte-explice-aplice exprimarea-comunicarea-creația în accepțiune actuală (cu formulă grafică posibil de proiectat pe ecran). Unele capitole apelează la „studii de caz”, precizându-și personajul (Venosa, Schumann), altele se situează convergent în jurul comicului, ironiei, parodiei, jazz-ului sau teatrului („De la frații Marx la Mircea Cărtărescu”). Descoperim taine ale *Jocurilor literare*, *Melogramelor* și *Citatelor*, suntem conduși în diverse orizonturi ale *Manierismului* (preferabil în muzică).

Coordonatele istorice trec fără sfială din Renaștere și Romanticism, la Baroc și Expresionism. Ca o ramă, hotar al întregii aventuri propuse, Muzica și Literatura (capitolul 1) ajunge în final la Postmodernism și Manierism (capitolul 13). Autoarele își marchează domeniul fără ostentație,

permițând întrepătrunderile, de-a lungul unui drum care, dincolo de presupunerea că ajută la rememorarea celor care au participat la cursuri, devine captivant și pentru lector. Mereu se ivește deschiderea spre alte idei, nespuse încă, spre aprofundări propuse.

Poate că, astfel, putem vorbi la Ioana Pârvulescu și Valentina Sandu-Dediu despre un stil de călătorie teoretică, unde gândirea lucrează tot timpul, privește în urmă sau scrutează viitorul. Perspectiva este multiplă și devine sistem, cu o concepție și concretizare grafică, amuzantă, captivantă pe calea fără sfârșit a descoperirii adevărului.

FLASH

Proiecte

În data de 23 martie comisia internațională CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies) a selectat pentru a 6-a oară proiectul „New Cooperation Initiatives in the Central European Professional Music Training” coordonat de conf. univ. dr. Lucia Costinescu, UNMB. În cadrul acestui proiect vor avea loc schimburi de studenți și profesori între UNMB și instituțiile partenere din Polonia, Serbia, Bulgaria, Cehia, Croația.

În luna martie, proiectul FSE (Fonduri Structurale Europene) – POSDRU cu titlul „De la ucenicie la măiestrie în arta dirijorală” a fost câștigat de către UNMB pentru o perioadă de 21 de luni. Studenții din anii III și IV (studii de licență, secțiile Dirijat orchestră – Dirijat cor academic) precum și masteranzii din anii I și II (specializarea Stilistică dirijorală) vor avea oportunitatea de a realiza practica artistică săptămânală sub conducerea dirijorilor: **Horia Andreescu, Cristian Brâncuși și Voicu Popescu**, în cadrul formațiilor muzicale Radio, și **Tiberiu Soare** de la Opera Română, iar practica de vară în cadrul Filarmonicilor din Târgoviște, Pitești și Ploiești. Pentru acest proiect vor fi selectați 15 studenți de la secția de dirijat orchestră și 15 studenți de la secția de dirijat coral, iar 8 dintre ei vor primi premii atractive în cadrul unor concursuri de dirijat (printre care excursii de o săptămână la Viena). Proiectul este coordonat de prof. univ. dr. **Dan Dediu**, rector al UNMB, și de conf. univ. dr. **Lucia Costinescu**, director DRIPC.

GAUDEAMUS

Jurnal de bord

a consemnat asist.univ.dr. Irina Boga

Vă propuneam în numărul trecut al revistei o scurtă răsfire a părerilor studenților ce frecventează cursurile FCMPm. Este de această dată rândul viitorilor noștri soliști interpreți să se dezvăluie. Și astfel, am propus un chestionar menit a împărtăși câteva din speranțele sau inhibițiile ce frământă un tânăr aflat la vârsta formării profesionale calificate. Ne lovim însă de aceeași ezitare: formare profesională..., dar este muzica o profesie? Și în special decizia (am spera necesitatea) de a cânta la un instrument poate intra în stereotipul unei meserii? Și dacă se întâmplă, este un avantaj sau o rutină? Cum poate o universitate de rang superior - în cazul nostru UNMB - să susțină un destin atât de sensibil precum cel al unui posibil solist, viitor ambasador cultural al țării către alte orizonturi? Găsește destul sprijin un tânăr în afirmare? Dacă nu, de unde apar piedicile? Sau este o continuă luptă cu modelarea propriului sine? Ne-am adresat studenților FIM din primii ani de studiu și câtorva masteranzi.

Care credeți că va fi destinul vostru ulterior din postura muzicianului interpret?

- Postura de muzician interpret am realizat destul de târziu că m-ar tenta, în anii facultății, așa că nu știu cum va evolua viața mea. (Evelin Brânzei, clavicin - master)
- Nu cred în destin. (Mălaimare Ion-Alexandru, vioară - anul I)
- Nu cred că voi avea un viitor în muzică, mai ales în postura

de interpret.

- Cel mai probabil voi avea un viitor liniștit cu o muncă nu foarte grea sau epuizantă.
- Solist.
- Dacă totul va fi ca până acum, adică pile, relații și bani, destinul meu va fi unul nefericit. Dacă ar fi corectitudine și o examinare obiectivă a studentului, concurentului, muzicianului de mâine, totul ar fi mai bine. (canto clasic, anul I)
- Cred că destinul nostru ulterior depinde doar și doar de munca, seriozitatea și conștiinciozitatea studentului și cu siguranță este puțin previzibil. (canto clasic, anul I)
- O viață plină de succese și eșecuri (să sperăm cât mai puține), multă muncă și dăruire. (Octavian Moldoveanu, flaut - anul I)
- Destinul nostru în postura muzicianului interpret va fi exact cum ni-l vom crea noi, în funcție de cum acționăm în timpul studiilor. (Isabela Alexandra Petrișor, chitară - anul I)
- După terminarea studiilor cred că o să fiu solistă la Operă sau Operetă și o bună îndrumătoare pentru noile talente. (Ioana Stăniloiu, canto - anul I)
- Un loc bine plasat sub lumina reflectoarelor. (Irina Băianț, canto clasic - anul I)
- Consider că „destinul” nostru, al muzicienilor, ne rezervă lucruri frumoase. Din punct de vedere material, cariera de muzician nu este foarte promițătoare, dar ne oferă satisfacții mai mari în plan spiritual. (Steluța-Nicoleta Stoica, violoncel - anul I)

- Consider că dacă voi munci, îmi va fi bine. (canto clasic, anul I)

Multe răspunsuri decid scurt: Profesor.

Alții se dovedesc indeciși: Nu știu.

- În contextul evoluției mele individuale (spirituale, intelectuale), destinul meu ca muzician interpret știu că va fi unul roditor; contactul nostru permanent cu arta fiind principalul mijloc de a rămâne viu sufletește și de a îndrăzni să fim mai mult decât ne impun aparentele limite. Din punct de vedere socio-economic, destinul nostru ulterior ca muzicieni interpreți este unul precar, fiind dificil a face supoziții sau a spera la un anumit statut. (pian, anul I)
- Luând în considerare faptul că muzica clasică se află într-o situație nu prea bună, am speranța că mă voi putea realiza în domeniu peste hotare. În caz contrar, voi încerca să mă realizez pe alte planuri, muzica rămânând pe unul secund. (Adam Cristian Iordache, contrabas - anul II)
- Având în vedere situația actuală a muzicii culte în România, care este destul de grea, cred că destinul nostru, al interpreților de muzică cultă, nu este foarte promițător. Singura șansă pe care am avea-o ar fi să plecăm în țările occidentale unde am fi mult mai apreciați. (Andrei Nițică, contrabas - anul II)
- Șomer cu diplomă.
- Sper să devin un cunoscut chitarist și să intru într-o formație de muzică ușoară. (Traian Viorel Milică, chitară - anul II)

Jurnal de bord 🌀

continuare din pagina 11

Mai are sens studiul unui instrument în societatea actuală?

- Desigur, după părerea mea este nevoie mare de promovare a muzicii clasice, de aceea eu încurajez toți studenții să își urmeze calea pe care au început. (Dinu Mihăilescu, pian - anul II)
- Eu zic "da", atâta timp cât o faci din plăcere. (Milică Traian Viorel, chitară - anul II)
- Da, dacă ar fi totul mult mai serios. (Casandra Iamandi, flaut - anul II)
- Studiul are sens oricând.
- Da, studiul instrumentului este legat de pasiunea individului, nu de societate.
- Studiul te ajută pe tine să te dezvolți, nu contează societatea sau nivelul ei. (Grațielă Simion, canto clasic - anul II)
- Ar trebui. Nu strică puțină cultură muzicală, dar din păcate tinerii aleg manelele. (canto clasic, anul II)
- Da, mai ales în societatea actuală, unde violența și haoticul au luat locul dragostei, armoniei și disciplinei. (canto clasic, anul I)
- Muzica o să aibă sens în toate timpurile; muzica este limbajul universal. (Ioana Stăniloiu, canto clasic - anul I)
- Absolut. Numai prin studiu ne menținem, perfecționăm și ne descoperim ca muzicieni. (Irina Baianț, canto clasic - anul I)
- În opinia mea, studiul instrumentului este necesar în societatea actuală, prin muzică tinerii fiind oarecum sensibilizați și încercând să se detașeze într-un mod frumos de mizeriile pe care societatea se străduiește să le impună. (Steluța-Nicoleta Stoica, violoncel - anul I)
- Societatea are nevoie de instrumentiști buni, prin urmare studiul instrumentului este necesar. (canto clasic, anul I)
- Bineînțeles că are sens, atâta timp cât este și o pasiune. Chiar dacă a fi instrumentist nu este o meserie neapărat bănoasă, eu consider că muzica este "poate" printre puținele lucruri frumoase ce s-au păstrat în societatea actuală. (flaut, anul II)
- Da! Eu cred că muzica clasică, opera, cultura în general reprezintă singurele lucruri ce mai țin societatea pe o linie pozitivă. Deci cred că studiul unui instrument este foarte important, chiar și pentru elevii de la școlile cu program obișnuit. (Evelin Brânzei, clavecin - master)
- Nu!

Ce artist celebru vă este model?

- Mulți artiști mă influențează, însă dintre toți, ca model l-aș alege pe Maxim Vengerov. (Ion-Alexandru Mălaimare, vioară - anul I)
- Nu am unul anume, încerc să urmăresc mai multe stiluri și moduri de interpretare ale pieselor.
- Nu pot spune că am un artist model; doamna Lefterescu este un model pentru mine, prin tenacitatea cu care s-a ambiționat să înființeze clasa de clavecin, trecând de multe obstacole. Sunt totuși foarte mulți muzicieni pe care îi admir. (Evelin Brânzei, clavecin - master)
- În general, apreciez oamenii de calitate și văd ceva bun aproape în oricine; îmi rezerv dreptul de a alege ce e bun și de a selecta ceea ce mi se potrivește. (Adam Cristian Iordache, contrabas - anul II)
- Consider că ar trebui să luăm ceea ce este mai bun de la fiecare. Profesorul meu de instrument este un model pentru mine, de asemenea și James Galway. (flaut, anul II)
- Paul Gilbert - chitară electrică (Daniel Bota, chitară - anul I)
- Mulți. Ca prezență (temperament, imagine, voce) - Anna Netrebko; ca sensibilitate - Angela Gheorghiu, Edita Gruberova; ca inteligență muzicală - Mariella Devia. (canto clasic - anul I)
- Nu am model! (Grațielă Simion, canto clasic - anul II)
- Și au urmat: Angela Gheorghiu, René Fleming, Răzvan Suma, Anna Netrebko, Kirite Kanawa, Nely Miricioiu, Placido Domingo, Radu Lupu, Maria Callas, Mihaela Stanciu, Paco de Lucia, Emmanuel Pahud, Ileana Cotrubaș, Leontina Văduva, Cecilia Bartoli, Sumi Jo, cvartetul Voces, etc.**

Ce proiecte ar trebui UNMB să întreprindă pentru a vă atrage să participați?

- Festivaluri și premii ale studenților cu rezultate. (Dinu Mihăilescu, pian - anul II)
- Formații camerale mixte, orchestre performante, concursuri... (Casandra Iamandi, flaut - anul II)
- Să facă din universitate o școală completă de muzică,

incluzând toate stilurile posibile.

- Concursuri cu premii, audiții pentru concerte în stagiunea Ateneului.
- Concursuri și burse de studii. (Grațielă Simion, canto clasic - anul II)
- Burse de merit și de studiu mai mari.
- Concursuri în cadrul universității cu premii care să aibă mai mult decât o valoare simbolică, menite să ne ambiționeze; colaborarea între instrumente; un alt proiect atractiv după părerea mea ar fi organizarea de concerte cu orchestră și soliști în cadrul celorlalte universități de muzică din țară sau în teatrele muzicale din orașele mai mici. Consider că această modalitate ne-ar uni din punct de vedere profesional și ar facilita legăturile dintre studenții din țară și cei din București. (Florina Ilie, canto - anul II)
- Cât mai multe spectacole în care, pe rând, să fie angrenați toți studenții. (canto clasic - anul I)
- Să se deschidă și alte secții: chitară electrică, o secție de jazz mai activă, mai intensă. (Daniel Bota, chitară - anul I)
- Cred că ar fi constructivă, pentru o mai amplă dezvoltare a noastră ca muzicieni, ideea de a realiza niște proiecte în care să se stabilească niște paralele sau de a întreprinde mai multe domenii artistice sau chiar artistice și teoretice (de exemplu muzică-filosofie-literatură, psihologie, etc.).
- Turnee în țară și în străinătate.
- Puțin probabil să existe un proiect profesional întreprins de UNMB sau orice altă instituție care să mă atragă să particip.
- Două proiecte inițiate anul acesta mi se par foarte interesante - Festivalul *Chei* al UNMB și ziarul *Acord* - și intenționez să particip și eu anul viitor cumva. (Evelin Brânzei, clavecin - master)
- Părerea mea este că ar trebui organizate mai multe *master-classes*; și probabil mai multe schimburi de experiență cu alte universități de peste hotare sau chiar din țară. (Adam Cristian Iordache, contrabas - anul II)

La întrebarea *Ce muzicieni ați dori să fie invitați la UNMB pentru a ține cursuri de măiestrie?* răspunsurile s-au dovedit foarte optimiste:

- Daniel Barenboim, Andras Adorjan, Radu Lupu, Marc-André Hamelin, Vladimir Ashkenazy, Richard Egarr, Menno van Delft, Nely Miricioiu, Jose Luis Sola, Natalie Dessay, Sumi Jo, Angela Gheorghiu, James Galway, Maxim Vengerov... și lista continuă. **Interesant este totuși că anumite proiecte deja derulate de către UNMB, cum a fost stagiul de orchestră condus de maestrul Cristian Mandeal, nu au trecut neobservate de către tinerii interpreți:**
- Aș dori să avem parte de mai multe concerte în cadrul orchestrei, dirijate de nume importante ale muzicii, așa cum am avut onoarea să lucrăm în perioada 2-8 martie 2009 cu maestrul Cristian Mandeal, fapt ce a condus la dezvoltarea noastră ca instrumentiști integrați unui ansamblu. (Andrei Nițică, contrabas - anul II)
- Mă gândesc că ar fi necesar să fie invitați atât profesori de instrument, cât și dirijori celebri, ambele cazuri contribuind la dezvoltarea instrumentistului atât ca solist, cât și ca *tuttist*. (Adam Cristian Iordache, contrabas - anul II)

Dacă muzica rămâne pasiune și în momentul când se transformă în meserie, șansa către succes pare mai surzătoare. Cu toate acestea, nivelul artistic în lumea modernă diferă de la stat la stat, urmărind oarecum gradul de civilizație al societății. Să le dorim succes tinerilor interpreți în a-și atinge și depăși chiar modelele râvnite. Dar să nu uităm deopotrivă nici sfatul lui Walter Gieseking: *se pierde din vedere mult prea des că numai perfectă stăpânire până în ultimele și cele mai mici amănunte permite redarea artistică a unei lucrări - întâi tehnica, și numai după aceea expresivitatea și sufletul, nu invers!*

FLASH

Premii

În luna martie studenții clasei de canto a prof. univ. dr. Eleonora Enăchescu au obținut următoarele premii:

- Concursul Național de Interpretare „Marțian Negrea”, ediția a XI-a, 25-29 martie 2009, Ploiești: Premiul I - Șerban Vasile, bariton (master, anul I); premiul al III-lea - Ionuț Daniel Pop, bariton (anul I)
- Concursul Internațional de Canto Maestrii artei lirice „Magda Ianculescu”, ediția I, 24-29 martie, 2009, București: Premiul al III-lea - Mihail Dogotari, bariton (anul IV); Premiul special acordat de compania muzicală VAMO și BDMI Viena și Mențiune - Șerban Vasile, bariton (master, anul I)

La Concursul Național de Interpretare a Liedului "Ionel Perlea", ediția a XVIII-a, baritonul Adrian Prelucan, anul III (clasa prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu) a obținut premiul "Martha Joja" pentru stil cameral.

Lucian Corchiș (master, anul I) a fost recompensat cu premiul special acordat de compania muzicală VAMO și BDMI - Concursul Internațional de Canto Maestrii artei lirice "Magda Ianculescu", ediția I, 24-29 martie, 2009, București.

În perioada 15 - 17 mai a avut loc la Slobozia a XVIII-a ediție a Concursului Național de Interpretare a Liedului „Ionel Perlea”. Premiile acordate au fost următoarele: Marele premiu „Ionel Perlea” - Estefan Florin (Academia de muzică Cluj); Premul I - soprana Iulia Maria Dan (UNMB); Premiul II - soprana Elena Luminița Andrei (UNMB); Premul III - soprana Valentina Naforniță, UNMB; Premiul „Martha Joja” pentru stil cameral - baritonul Adrian Prelucan (UNMB) și tenorul Pataki Adorjan Ernest (Opera Maghiară Cluj); Premiul „Steliana Calos” pentru interpretare vocală - tenorul Daniel Ovidiu Purcel (Academia de Muzică Cluj); Premiul „Mihaela Agachi” pentru interpretarea liedului - baritonul Florin Petre (UNMB); Premiul „Doina Micu” pentru stil pianistic cameral - pianista Codruța Ghencean, (Academia de Muzică Cluj); Premiul Fundației „Bianca” - pianistul Toma Popovici.

La Concursul de Interpretare „Marțian Negrea” - Ploiești ediția a VIII-a (27 martie), studenții clasei de flaut lect. univ. Cătălin Oprițoiu au obținut următoarele premii: premiul I - Petra Pană, premiul al III-lea - Teodora Ducariu, mențiune - Aurelia Mihai.

Pianista Violetta Ștefănescu a primit Premiul Musique Info și Premiul Ministerului Culturii și Comunicației (Franța) la concursul „Musique Classique 2009”, desfășurat la Metz.

